

با نمایندگان مردم در مجلس دهم
۲۰. آشنایی با بخش آموزش عالی،
تحقیقات و فناوری

معاونت پژوهش‌های اجتماعی - فرهنگی
دفتر: مطالعات اجتماعی

کد موضوعی: ۲۱۰
شماره مسلسل: ۱۴۸۷۱
خردادماه ۱۳۹۵

به نام خدا

فهرست مطالب

۱.....	مقدمه
۱.....	فصل اول - مدیریت و مراکز تصمیم‌گیری در آموزش عالی، تحقیقات و فناوری
۲.....	۱. مراکز تصمیم‌گیری فرابخشی
۴.....	۲. مراکز تصمیم‌گیری بخشی
۸.....	۳. مراکز تصمیم‌گیری بخشی در آموزش عالی و تحقیقات
۱۴.....	۴. مدیریت و تصمیم‌گیری در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی
۱۶.....	۵. قوانین و مقررات
۲۳.....	۶. اهم چالش‌های آموزش عالی
۲۵.....	۷. بررسی اعتبارات بخش آموزش عالی و تحقیقات و فناوری
۲۹.....	فصل دوم - آمار آموزش عالی در یک نگاه کلی
۲۹.....	۱. تعداد دانشجویان در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی
۳۲.....	۲. آمار هیئت علمی تمام‌وقت دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی به تفکیک مرتبه علمی
۳۳.....	۳. آمار دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی در کشور
۳۶.....	پیوست‌ها
۶۷.....	منابع و مأخذ

با نمایندگان مردم در مجلس دهم ۲۰. آشنایی با بخش آموزش عالی، تحقیقات و فناوری

مقدمه

جایگاه و شأنیت نمایندگان مجلس شورای اسلامی از یک سو و اهمیت و وزن وظایف و مسئولیت‌های آنان از سوی دیگر، اطلاع و احاطه آنان بر ساختار یکایک دستگاه‌های اجرایی تشکیل‌دهنده دولت، مراکز و مراجع مهم تصمیم‌گیری و حدود تکالیف و اختیارات هر یک از آنها، اهداف، وظایف و مأموریت‌های مصوب و دستاوردهای آنها را ضروری می‌سازد. زیرا آرای نمایندگان مجلس بر سرنوشت ملت و کشور اثرگذار است و به این لحاظ ضروری است که هر رأی و نظری که از نمایندگان صادر می‌شود، مبتنی بر شناخت کامل موضوع و اطلاعات دقیق و جامع صورت گیرد.

بر این اساس تهیه اطلاعات مختصر و مفیدی برای آشنایی نمایندگان با امهات امور مربوط به کلیه دستگاه‌های اجرایی کشور، بالاخص دستگاه‌های اجرایی مرتبط با کمیسیون‌های اصلی و فرعی متبوع هر یک از نمایندگان مورد توجه مرکز پژوهش‌های مجلس قرار دارد.

گزارش حاضر، که می‌تواند مورد استفاده عموم نمایندگان، به‌خصوص اعضای کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی قرار گیرد، به‌اختصار به معرفی مراکز فرابخشی و بخشی تصمیم‌گیری در آموزش عالی و دو حوزه وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌پردازد و ضمن توضیح پیرامون ساختار، وظایف و مأموریت‌های حوزه‌های مختلف صف و ستاد، کارکردها و دستاوردهای نظام آموزش عالی کشور را در کلان و به تفکیک استان معرفی می‌کند. تا هر یک از نمایندگان ضمن احاطه بر اطلاعات کلان آموزش عالی کشور، از وضعیت آموزش عالی در استان خویش نیز مطلع باشند.

فصل اول – مدیریت و مراکز تصمیم‌گیری در آموزش عالی، تحقیقات و فناوری

مراکز تصمیم‌گیری در آموزش عالی و تحقیقات جمهوری اسلامی ایران را می‌توان در دو حوزه فرابخشی و بخشی مورد بررسی قرار داد. در حوزه فرابخشی، مجلس شورای اسلامی، هیئت وزیران، شورای عالی انقلاب فرهنگی و شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری، عمده‌ترین و اثرگذارترین مراکز تصمیم‌گیری در آموزش عالی به‌شمار می‌روند. با این همه، وجه غالب در این میان به‌ترتیب با مجلس شورای اسلامی و شورای عالی انقلاب فرهنگی است که حسب مورد با وضع قانون و مقررات، نظام اجرایی آموزش عالی کشور متشکل از وزارت علوم تحقیقات و فناوری، وزارت بهداشت، درمان و

آموزش پزشکی و دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی و پژوهشی را به اجرای برنامه‌ها، اعمال راهبردها، سیاست‌ها و خط‌مشی‌ها و به‌کارگیری ضوابط و معیارهایی مکلف می‌سازد یا آنها را از پرداختن به اموری خاص نهی می‌کنند.

۱. مراکز تصمیم‌گیری فرابخشی

۱-۱. شورای عالی انقلاب فرهنگی

شورای عالی انقلاب فرهنگی در تاریخ ۱۹ آذرماه ۱۳۶۳ با فرمان امام راحل مبنی بر تغییر ترکیب و وظایف ستاد انقلاب فرهنگی و با هدف «خروج از فرهنگ بدآموز غربی و نفوذ و جایگزین شدن فرهنگ آموزنده اسلامی، ملی و انقلاب فرهنگی در تمام زمینه‌ها...» موجودیت یافت و اهداف و وظایف اولیه آن در تاریخ ۱۳۶۳/۱۲/۵ توسط خود آن شورا به تصویب رسید. این مصوبه در سال‌های بعد مورد تجدیدنظر قرار گرفت و نهایتاً اهداف و وظایف جدید شورا طی جلسات مختلف شورای عالی مورد بررسی و بازنگری قرار گرفت و نهایتاً در چهارصد و هفتمین جلسه مورخ ۱۳۷۶/۸/۲۰ شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسید.

براساس مصوبه مذکور، اهداف شورای عالی انقلاب فرهنگی به شرح زیر است:

- گسترش و نفوذ فرهنگ اسلامی در شئون جامعه و تقویت انقلاب فرهنگی و اعتلای فرهنگ عمومی،
- تزکیه محیط‌های علمی و فرهنگی از افکار مادی و نفی مظاهر و آثار غربزدگی از فضای فرهنگی

جامعه،

- تحول دانشگاه‌ها و مدارس و مراکز فرهنگی و هنری براساس فرهنگ صحیح اسلامی ...،

- تعمیم سواد و تقویت و بسط روح تفکر و علم‌آموزی و تحقیق ...،

- حفظ و احیا و معرفی آثار و مآثر اسلامی و ملی،

- نشر افکار و آثار فرهنگی انقلاب اسلامی و... .

مبتنی بر همین مصوبه، شورای عالی انقلاب فرهنگی برای خود ۲۸ وظیفه قائل شده است که اهم

این وظایف به شرح زیر است:

- تدوین اصول سیاست فرهنگی نظام جمهوری اسلامی ایران و تعیین اهداف و خط‌مشی‌های

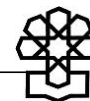
آموزشی، پژوهشی، فرهنگی و اجتماعی کشور،

- تبیین و تعیین شاخص‌های کمی و کیفی برای ارزیابی وضع فرهنگی کشور،

- بررسی و ارزیابی وضع فرهنگ، آموزش و تحقیقات کشور،

- تهیه و تدوین مبانی و شاخص‌های دانشگاه متناسب با نظام اسلامی و طراحی راهکارهای تحقق آن،

- تعیین سیاست‌های نظام آموزشی و پرورشی و آموزش عالی کشور،

- برنامه‌ریزی و تهیه طرح‌های خاص برای شناسایی، جذب و تعالی فکری نخبگان و تربیت و پرورش علمی و معنوی استعدادهای درخشان و بهره‌گیری از توانایی‌ها، ابتکارات و خلاقیت‌های آنان،
- سیاستگذاری تدوین کتب درسی و تعیین ضوابط نشر کتاب و تولیدات هنری و فرهنگی،
- تصویب اصول کلی و سیاست‌های توسعه روابط علمی، پژوهشی و فرهنگی با کشورهای دیگر،
- تصویب ضوابط تأسیس مؤسسات و مراکز علمی، فرهنگی، تحقیقاتی، فرهنگستان‌ها، دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی و تصویب اساسنامه هر یک،
- تصویب ضوابط کلی گزینش مدیران، استادان، معلمان و دانشجویان دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی، فرهنگی و مدارس کشور و تعیین مرجع برای گزینش آنان.
- با توجه به اهداف و وظایف مذکور، شورای عالی انقلاب فرهنگی از بدو تأسیس تاکنون مصوبات متعددی در ابعاد مختلف آموزش عالی کشور به تصویب رسانده است که اهم آنها را می‌توان به شرح زیر برشمرد:
- آیین‌نامه تأسیس مؤسسات آموزش عالی وابسته به سازمان‌های دولتی، مصوب ۱۳۶۴/۴/۴،
- پذیرش کارگر نمونه سال و کارگران نمونه جهت تحصیل در دانشگاه‌ها و آموزشکده‌های فنی، مصوب ۱۳۶۷/۱/۱۶،
- ضوابط گزینش دانشجو، مصوب ۱۳۶۷/۳/۲۴،
- کلیات آیین‌نامه تأسیس مؤسسات آموزش عالی غیردولتی غیرانتفاعی، مصوب ۱۳۶۷/۳/۳۱،
- آیین‌نامه نحوه نظارت بر فعالیت مؤسسات آموزش عالی غیردولتی غیرانتفاعی، مصوب ۱۳۶۷/۶/۲۲،
- آیین‌نامه مدیریت دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، مصوب ۱۳۸۹/۱۲/۱۰،
- آیین‌نامه انضباطی دانشجویان دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی،
- پذیرش قهرمانان ورزشی المپیک جهانی و آسیایی در رشته تربیت‌بدنی و علوم ورزشی بدون شرکت در آزمون سراسری، مصوب ۱۳۶۵/۱۲/۱۲،
- آیین‌نامه تشکل‌های اسلامی در دانشگاه‌ها، مصوب ۱۳۷۰/۸/۲۸،
- آیین‌نامه ارزشیابی صلاحیت علمی خبرگان بدون مدرک دانشگاهی، مصوب ۱۳۷۰/۹/۲۷،
- آیین‌نامه اعزام طلاب برای تحصیل به خارج از کشور، مصوب ۱۳۷۱/۷/۱۴،
- نحوه تشکیل و صدور مجوز تأسیس انجمن‌های علمی و ادبی و هنری، مصوب ۱۳۷۰/۸/۷.
- تعدد، تنوع و گوناگونی مصوبات مذکور گویای دامنه سیاستگذاری شورای عالی انقلاب فرهنگی در ایجاد، توسعه و اداره دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی و پژوهشی کشور است.

۱-۲. شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری (شورای عالی عتف)

تشکیل شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری، مستند به قانون اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، مصوب ۱۳۸۳/۵/۲۰ مجلس شورای اسلامی است. به موجب ماده (۳) قانون مذکور رئیس‌جمهور ریاست شورای موصوف را برعهده دارد و وزرای علوم، تحقیقات و فناوری، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، آموزش و پرورش، دو تا چهار نفر از اعضای هیئت دولت، دو نفر از اعضای کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی، رئیس بانک مرکزی، رؤسای فرهنگستان‌های کشور، رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، رئیس نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها، سه نفر از رؤسای دانشگاه‌های دولتی، یک نفر از رؤسای دانشگاه‌های غیردولتی، سه نفر از دانشمندان و صاحب‌نظران دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی و سه نفر از صاحب‌نظران بخش‌های تولیدی و خدماتی خصوصی، عضویت در این شورا را عهده‌دار هستند.

وظایف و اختیارات شورای مذکور به صورت کلی مشتمل بر «اولویت‌بندی و انتخاب طرح‌های اجرایی بلندمدت سرمایه‌گذاری کلان در بخش‌های آموزشی، پژوهشی و فناوری» و «بررسی و پیشنهاد منابع مالی مورد نیاز در حوزه‌های علوم، تحقیقات و فناوری» است. با این توجه که شرح تفصیلی وظایف و اختیارات شورا به پیشنهاد وزیر علوم، تحقیقات و فناوری و تصویب هیئت وزیران تعیین می‌شود.

نکته جالب توجه اینکه مصوبات شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری پس از تأیید رئیس‌جمهور برای کلیه مؤسسات آموزشی و تحقیقاتی و دستگاه‌های اجرایی لازم‌الاجرا است، که این خود از فرابخشی محسوب شدن شورا حکایت دارد.

۲. مراکز تصمیم‌گیری بخشی

مراکز تصمیم‌گیری بخشی مرتبط با نظام آموزش عالی، تحقیقات و فناوری کشور را می‌توان در دو زیرحوزه ستاد و صف مورد بررسی قرار داد. زیر حوزه ستادی آموزش عالی، مشتمل بر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و بخش‌های مربوط به آموزش عالی پزشکی در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی است و زیرحوزه صف دربرگیرنده کلیه دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی پژوهشی و فناوری است.

۲-۱. مدیریت و تصمیم‌گیری در ستاد

در زیرحوزه ستادی، مراجع مختلفی را می‌توان برشمرد که هر کدام از آنها مرجع نهایی تصمیم‌گیری در زمینه خاصی محسوب می‌شوند. این مراجع در دو حوزه ستادی پیشگفته، عنوان و شرح وظایف نسبتاً مشابهی دارند.

۱-۱-۲. وزارت علوم تحقیقات و فناوری

در اجرای ماده (۹۹) قانون برنامه سوم توسعه مهمترین اقدامی که صورت گرفت، فراهم آوردن بستر حقوقی و قانونی لازم برای اصلاح ساختار آموزش عالی کشور بود که با هدف انسجام بخشیدن به امور اجرایی و سیاستگذاری نظام علمی کشور انجام شد و با تصویب قانون اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به نتیجه رسید. در این قانون که در آخرین سال اجرای برنامه سوم (هجدهم مردادماه ۱۳۸۳) به تصویب رسید، اهداف وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به شرح زیر عنوان شده است:

مأموریت‌های اصلی و حدود اختیارات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به‌طور کلی در سه بخش: «انسجام امور اجرایی و سیاستگذاری نظام علمی و امور تحقیقات و فناوری»، «اداره امور دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی» و «سایر موارد» مطرح شده است. اهم مأموریت‌های مورد اشاره به شرح زیر است:

قانون اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری همچنین کلیه وزارتخانه‌ها، مؤسسات و شرکت‌های دولتی، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و مؤسسات خصوصی را - که به نوعی به انجام فعالیت‌های آموزش عالی، پژوهشی و فناوری مبادرت می‌کنند - موظف ساخته است که فعالیت‌های خود را در چارچوب سیاست‌ها و آیین‌نامه‌های موضوع این قانون انجام دهند (ماده (۶)). علاوه بر این هرگونه فعالیت اشخاص حقوقی و مؤسساتی که به نحوی از انحا به امور دانشجویی مرتبط می‌شود، حسب مورد به کسب اجازه از وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موکول شده است.

۲-۱-۲. وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

به موجب قانون تأسیس وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، مصوب ۹ مردادماه ۱۳۶۴ مجلس شورای اسلامی، انتزاع دانشکده‌های پزشکی از دانشگاه‌ها به تصویب رسید و آن قسمت از وظایف و اختیارات، امکانات، کارکنان، دارایی‌ها، اعتبارات و تعهدات وزیر علوم، تحقیقات و فناوری که در ارتباط با امر بهداشت، درمان، آموزش و پژوهش پزشکی بود به وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی محول شد.

در همین ارتباط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف شد که از ادغام دانشکده‌های گروه پزشکی و بیمارستان‌های وزارت بهداشت و بهزیستی که به این وزارت منتقل شده‌اند، دانشگاه‌های علوم پزشکی را تأسیس و نسبت به توسعه آنها و ایجاد مراکز جدید در چارچوب سیاست‌های آموزش عالی کشور را فراهم آورد و نسبت به امکانات و وسایل و تجهیزات لازم اقدام کند. با این توجه که اولاً دانشگاه‌ها و دانشکده‌های علوم پزشکی همچون سایر دانشگاه‌ها در بودجه سالیانه کشور ردیف مستقل و جداگانه‌ای خواهند داشت، ثانیاً کلیه ضوابط و مقررات آموزشی حاکم بر سایر دانشگاه‌های کشور و

نیز ضوابط و مقررات آموزشی اعلام شده از سوی شورای عالی انقلاب و وزارت فرهنگ و آموزش عالی در مورد دانشگاه‌های علوم پزشکی حاکم و مجری خواهد بود و ثالثاً سیاستگذاری یعنی خط‌مشی و برنامه‌ریزی آموزش پزشکی به‌عهده آن وزارت است که این امور باید به تأیید شورای عالی انقلاب فرهنگی برسد.

- به‌دنبال اجرای این قانون و تصویب آیین‌نامه اجرایی نحوه نقل و انتقال دانشکده‌ها و مؤسسات وابسته از وزارت فرهنگ و آموزش عالی به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، در جلسه مورخ ۱۳۶۴/۱۱/۹ هیئت وزیران، به تدریج ساختارهای لازم برای برنامه‌ریزی و اجرای برنامه‌های آموزش پزشکی و توسعه دانشگاه‌ها و دانشکده‌های گروه علوم پزشکی تقریباً در مشابَهت با ساختار معمول در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری شکل گرفت.

۳-۱-۲. بنیاد ملی نخبگان

اساسنامه بنیاد ملی نخبگان که در جلسه مورخ ۱۳۸۴/۳/۱۰ شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسیده است اهداف و وظایف بنیاد را به شرح زیر عنوان کرده است:

اهداف تأسیس بنیاد برنامه‌ریزی و سیاستگذاری بررسی برای شناسایی هدایت، حمایت مادی و معنوی نخبگان، جذب حفظ و بکارگیری و پشتیبانی از آنان در راستای ارتقای تولید علم و فناوری و توسعه علمی کشور است و وظایف بنیاد در جهت تأمین اهداف مذکور به شرح زیر است:

- سیاستگذاری و برنامه‌ریزی برای پشتیبانی مادی و معنوی از نخبگان کشور، شناسایی هدایت و حمایت نخبگان، کشف جذب و پرورش استعدادها و حمایت از اشخاص جامع‌الشرایط علمی و حمایت از نخبگان،

- ایجاد هماهنگی میان سازمان‌ها و نهادهای مرتبط با نخبگان و نظارت بر فعالیتهای مربوط به

آنان،

- کمک به فراهم نمودن تسهیلات و امکانات لازم برای دسترسی محققان و نخبگان به تحقیقات

جهانی و انتقال فناوری‌های جدید به کشور،

- کمک به فراهم نمودن تسهیلات و امکانات لازم برای حضور نخبگان در همایش‌های علمی

داخل و خارج کشور،

- تشکیل شبکه جهانی ویژه نخبگان ایرانی.

بنیاد به‌موجب اساسنامه مذکور مؤسسه‌ای دولتی و دارای شخصیت مستقل است که به ریاست

معاون رئیس‌جمهور اداره می‌شود.

هیئت امنای بنیاد متشکل از رئیس‌جمهور (رئیس هیئت امنای)، معاون اول رئیس‌جمهور، معاون

رئیس‌جمهور و رئیس بنیاد، دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی، وزیر علوم، تحقیقات و فناوری، بهداشت

و درمان و آموزش پزشکی، فرهنگ و ارشاد اسلامی و آموزش و پرورش و رؤسای سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، کمیسیون آموزش و تحقیقات و فناوری مجلس شورای اسلامی، نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها، جهاد دانشگاهی و دانشگاه آزاد اسلامی و نه نفر از شخصیت‌های خبره و نخبه علمی کشور عالی‌ترین مرجع در زمینه سیاستگذاری و تصمیم‌گیری و اختیارات قانونی در حدود اهداف و وظایف بنیاد است. همچنین ریاست بنیاد معاون رئیس‌جمهور و بالاترین مقام اجرایی بنیاد است.

۴-۱-۲. معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور

معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور در سال ۱۳۸۶ و به استناد اصل ۱۲۴ قانون اساسی تشکیل شده است.

با تشکیل معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور ریاست بنیاد ملی نخبگان به معاون علمی و فناوری واگذار شد و معاونت مذکور برای خود اهدافی به شرح زیر برگزید:

- ارتقای اقتدار ملی، تولید ثروت و افزایش کیفیت زندگی مردم از طریق افزایش توانمندی‌های فناوری و نوآوری در کشور،

- ارتقای «نظام ملی نوآوری» و تکمیل مؤلفه‌ها و حلقه‌های آن،

- توسعه «اقتصاد دانش‌بنیان» از طریق هماهنگی و هم‌افزایی بین‌بخشی و بین‌دستگاهی،

- ارتقای ارتباط «دانش» با «صنعت» و «جامعه» و تسهیل تبادلات بین بخش‌های عرضه و

تقاضای فناوری و نوآوری

- تجاری‌سازی دستاوردهای فناوری و نوآوری و توسعه شرکت‌های دانش‌بنیان،

- توسعه فناوری‌های راهبردی و اولویت‌دار ملی مصرح در نقشه جامع علمی کشور،

- اعتلای ارتباطات بین‌المللی علمی، فناوری و نوآوری و توسعه دیپلماسی علمی و فناوری.

همچنین وظایف اساسی معاونت به شرح زیر است:

- برنامه‌ریزی، هماهنگی بین‌بخشی و هم‌افزایی در «نظام ملی نوآوری» در جهت تحقق اقتصاد

دانش‌بنیان،

- هماهنگی و هم‌افزایی بین برنامه‌های توسعه کشور و سیاست‌های کلان توسعه علم و فناوری

کشور،

- سیاستگذاری و برنامه‌ریزی تأمین منابع مالی در نظام علم، فناوری و نوآوری کشور،

- هدفمندسازی، هدایت و توسعه پژوهش‌های کاربردی، تقاضامحور و مأموریت‌گرا و کمک به

تجاری‌سازی نتایج آنها،

- توسعه فناوری، تقویت فرآیند تجاری‌سازی و حمایت از مؤسسات و شرکت‌های دانش‌بنیان و

شرکت‌های طراحی مهندسی،

- حمایت از گسترش فعالیت تحقیق و توسعه در کشور و ارتقای توان «مدیریت فناوری» در شرکت‌های دانش‌بنیان،
- آینده‌نگاری و رصد فناوری، توسعه مراکز اطلاع‌رسانی فناوری و ایجاد و ساماندهی فن بازارهای عمومی و تخصصی،
- حمایت از ایجاد و تقویت زیرساخت‌های علمی، فناوری و نوآوری،
- ارتقای کارآفرینی فناورانه و بهبود فضای کسب‌وکار دانش‌بنیان و هدایت سرمایه‌های کشور جهت تولید کالاها و خدمات دانش‌بنیان،
- توسعه سازوکارهای سرمایه‌گذاری خطرپذیر و تأمین مالی لازم در اقتصاد دانش‌بنیان،
- کمک به ارتقای نظام مالکیت فکری و نظام استاندارد در حوزه علم، فناوری و نوآوری،
- کمک به ارتقای فعالیت‌های رسانه‌ای و فرهنگ‌سازی در حوزه علم و فناوری،
- حمایت از ایجاد و توانمندسازی تشکل‌های خصوصی در زمینه تولید و توسعه صادرات کالاها و خدمات دانش‌بنیان،
- انجام اقدامات لازم جهت توسعه اولویت‌های علم و فناوری نقشه جامع علمی کشور،
- راهبری «ستادهای فناوری‌های راهبردی» و «کانون‌های هماهنگی دانش، صنعت و بازار».
- حمایت از نفوذ فناوری‌های برتر در صنایع موجود و راهبری اجرای «طرح‌های کلان فناوری و نوآوری» در محورهای راهبردی و نیازهای اصلی کشور،
- تحریک تقاضا، بازارسازی و تضمین بازار برای تولیدات داخلی و بازاریابی و صادرات کالاها و خدمات دانش‌بنیان،
- توسعه دیپلماسی علم و فناوری و ارتباطات بین‌المللی و توسعه سرمایه‌گذاری خارجی در طرح‌های دانش‌بنیان، هدایت سرمایه‌های انسانی و مالی ایرانیان خارج از کشور و توسعه شبکه‌های بین‌المللی علم و فناوری به‌ویژه در جهان اسلام با هماهنگی و همکاری دستگاه‌های ذیربط،
- رصد فرصت‌های بین‌المللی به‌منظور توسعه فناوری به‌ویژه شناسایی و کسب فناوری‌های نوظهور با هماهنگی و همکاری دستگاه‌های ذیربط،
- توسعه فرآیندهای شناسایی، جذب و انتقال و انتشار فناوری‌ها در کشور با همکاری و هماهنگی دستگاه‌های ذیربط.

۳. مراکز تصمیم‌گیری بخشی در آموزش عالی و تحقیقات

معاونت‌های آموزشی، پژوهشی، فرهنگی و اجتماعی و... در وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به‌عنوان عوامل اجرایی، حسب مورد وظیفه اجرای مصوبات مراجع

سیاستگذاری و تصمیم‌سازی را برعهده دارند. مراجع سیاستگذار و تصمیم‌ساز، چنانکه پیش‌تر عنوان شد در دو حوزه بخشی و فرابخشی فعالیت دارند. در این میان سیاستگذاری‌ها و تصمیم‌گیری‌های نهادهای فرابخشی بیشتر به جنبه کلان مسائل می‌پردازد و سیاستگذاری‌های خُرد و تصمیم‌سازی‌های بخشی توسط مراجع ذیصلاح به شرح زیر انجام می‌شود.

نکته جالب توجه اینکه نهادهای مورد بحث در ستادهای دو وزارتخانه جز در مواردی که نهادی منحصراً به یکی از دو ستاد وابسته است مأموریت‌ها و وظایف نسبتاً یکسانی برعهده دارند، هرچند که ممکن است با عباراتی متفاوت بیان شده باشد.

اهم شوراها و نهادهای تصمیم‌ساز بخشی در ستاد آموزش عالی کشور به شرح زیر است:

۳-۱. شورای گسترش آموزش عالی

تشکیل شورای گسترش آموزش عالی در اجرای بند «پ» ماده (۱) و مواد (۶) و (۹) قانون تأسیس وزارت علوم و آموزش عالی، مصوب ۱۳۴۶/۱۱/۳۰ در جلسه مورخ ۱۳۴۹/۱/۲۹ هیئت وزیران به منظور تصمیم‌گیری درباره درخواست‌های مربوط به ایجاد یا توسعه مؤسسات آموزش عالی در کشور - اعم از دولتی یا آزاد - یا انحلال مؤسسات مزبور به تصویب رسید. شورای مذکور در حال حاضر و با گذشت بیش از ۴۰ سال از تأسیس آن همچنان مرجع تصمیم‌گیری درخصوص توسعه آموزش عالی است و برنامه‌های مربوط به تأسیس و توسعه کلیه دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی و پژوهشی با تصویب این شورا قابلیت اجرایی می‌یابد.

شورای گسترش دانشگاه‌ها که با تشکیل وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در آن وزارت تشکیل شده است، همان نقش شورای گسترش آموزش عالی را در دانشگاه‌های علوم پزشکی برعهده دارد.

۳-۲. شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی

این شورا با عنوان شورای عالی برنامه‌ریزی براساس مصوبه دهمین جلسه مورخ ۱۳۶۳/۱۱/۲۸ شورای عالی انقلاب فرهنگی به ریاست وزیر [علوم، تحقیقات و فناوری] تشکیل شد.^۱ برنامه‌ریزی آموزشی و پژوهشی در سطح آموزش عالی، ارائه پیشنهادهای لازم به شورای عالی انقلاب فرهنگی در مورد خط‌مشی کلی و سیاست‌های آموزشی و پژوهشی و برنامه‌ریزی درسی تمام مقاطع تحصیلی و رشته‌های مختلف دانشگاهی و اصلاح، تغییر و بازنگری برنامه‌های مصوب، تهیه و تصویب آیین‌نامه‌های آموزشی و پژوهشی، تدوین ضوابط بررسی صلاحیت علمی داوطلبان استخدام در هیئت علمی دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی کشور و... از اهم وظایف شورای عالی برنامه‌ریزی است.

۱. شورای عالی برنامه‌ریزی در بدو امر از شش گروه برنامه‌ریزی پزشکی، علوم انسانی، علوم پایه، فنی و مهندسی، کشاورزی و هنر متشکل بود؛ اما با تأسیس وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی و انتزاع آموزش پزشکی از وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، گروه برنامه‌ریزی پزشکی از شورای عالی برنامه‌ریزی منتزع و به شورای عالی برنامه‌ریزی آموزش پزشکی تبدیل شد. در عین حال با توسعه انواع آموزش عالی به تدریج گروه هماهنگی برنامه‌ریزی تربیت معلم و گروه‌های برنامه‌ریزی علمی- کاربردی و دامپزشکی به گروه‌های پنجگانه شورای عالی برنامه‌ریزی افزوده شد.

با تفکیک آموزش پزشکی از وزارت علوم تحقیقات و فناوری، شورای عالی برنامه‌ریزی خاص رشته‌های علوم پزشکی در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با مرکزیت گروه برنامه‌ریزی پزشکی تشکیل شده است که وظایف مربوط را در حوزه علوم پزشکی برعهده دارد.

۳-۳. شورای ارزشیابی مدارک تحصیلات خارجی

در اجرای ماده (۹) قانون تأسیس وزارت علوم و آموزش عالی، هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۵۰/۸/۱ به منظور تعیین ضابطه‌های لازم در مورد رسیدگی و ارزشیابی کلیه مدارک تحصیلی دوره‌های مختلف مؤسسات آموزش عالی کشورهای خارجی و همچنین تعیین ضابطه تطبیق ارزش آنها با مدارج و مقاطع تحصیلی در ایران، تشکیل شورای ارزشیابی مدارک تحصیلی خارجی را به ریاست وزیر علوم و آموزش عالی تصویب کرد.

این وظایف در وزارت بهداشت و آموزش پزشکی برعهده مرکز امور دانشجویی است.

۳-۴. شورای آموزش پزشکی و تخصصی رشته‌های پزشکی

شورای آموزش پزشکی و تخصصی رشته‌های پزشکی براساس قانون، مصوب ۱۳۵۲/۵/۳، به منظور بررسی و تعیین احتیاجات آموزش رشته‌های پزشکی و تخصصی، ارزشیابی و تعیین محتوای برنامه‌ها و روش‌های کلی آموزش پزشکی و... بررسی و تعیین احتیاجات نیروی انسانی لازم... تعیین ضوابط جهت تربیت متخصص در دانشکده‌های پزشکی... بررسی نحوه اجرای ضوابط و برنامه‌ها و... در وزارت علوم و آموزش عالی تشکیل شد. این شورا پس از انتزاع آموزش پزشکی از وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی انتقال یافت.

۳-۵. شورای مرکزی بورس

شورای مرکزی بورس به منظور تعیین خط‌مشی کلی اعطای بورس‌های تحصیلی، پیشنهاد شرایط و نحوه گزینش افراد جهت استفاده از بورس‌های تحصیلی، اخذ تصمیم نسبت به پذیرش بورس‌های واگذاری کشورهای دیگر و نحوه استفاده از آنها، نظارت بر تعیین دانشگاه‌ها و مراکز علمی مناسب برای تحصیل بورسیه‌ها در هر رشته، تعیین رشته‌های مورد نیاز برای اعطای بورس و ظرفیت هر رشته در هر سال و تصویب نهایی واگذاری بورس به متقاضیان واجد شرایط با تصویب وزیر (علوم، تحقیقات و فناوری) از تاریخ ۱۳۶۸/۱۲/۱۲ تشکیل شد.

مرکز امور دانشجویی در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به‌عنوان دبیرخانه این شورا در آن وزارت فعالیت دارد.

۳-۶. شورای هدایت استعدادهای درخشان

تشکیل شورای هدایت استعدادهای درخشان در آموزش عالی در سیصد و هشتاد و هفتمین جلسه مورخ

۱۳۷۵/۹/۶ شورای عالی انقلاب فرهنگی با هدف شکوفاسازی استعدادهای درخشان به تصویب رسید. این شورا که ریاست آن حسب مورد برعهده وزیر علوم، تحقیقات و فناوری و وزیر بهداشت درمان و آموزش پزشکی است، وظیفه دارد به تعیین سیاست‌ها و راهنمایی‌های عملیاتی به‌منظور شکوفاسازی استعدادهای درخشان، تصویب طرح‌ها، آیین‌نامه‌ها و برنامه‌های آموزشی خاص استعدادهای درخشان، تصویب ضوابط و مقررات مورد نیاز برای اجرای برنامه‌های مصوب، تعیین ضوابط و معیارهای انتخاب دانشگاه‌ها و مراکز اجرایی، صدور مجوز اجرای برنامه‌های خاص استعدادهای درخشان، نظارت بر نحوه اجرای برنامه‌های مصوب و ارزیابی اثربخشی اجرای برنامه‌ها، تخصیص اعتبارات خاص پرورش استعدادهای درخشان به دانشگاه‌ها و مراکز اجرایی و... اقدام کند.

۷-۳. شورای نظارت و ارزیابی آموزش عالی

با توجه به اهمیت سیاستگذاری و برنامه‌ریزی و ارائه راهکارهای اجرایی مناسب برای نظارت و ارزیابی آموزش عالی، شورای نظارت و ارزیابی آموزش عالی در وزارت علوم تحقیقات و فناوری، براساس آیین‌نامه مربوط به ریاست وزیر علوم، تحقیقات و فناوری تشکیل شده است که امور مربوط به تبیین و تصویب اصول، سیاست‌ها، خط‌مشی‌ها و برنامه‌های کلی حاکم بر امور نظارتی و ارزیابی آموزش عالی و همسو کردن کلیه فعالیت‌های نظارتی و ارزیابی آموزش عالی، بررسی و تصویب طرح‌های کلان مطالعاتی و تحقیقاتی در حوزه مربوط و تصویب ضوابط و آیین‌نامه‌های مورد نیاز را برعهده دارد طی سال‌های اخیر به‌منظور توسعه ابعاد نظارتی در تناسب با توسعه دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی در سطح کشور نسبت به تشکیل هیئت‌های نظارت استانی اقدام شده است که محوریت و هدایت این هیئت‌ها برعهده دانشگاه‌های مادر استان‌هاست. وظیفه این هیئت‌ها انجام کلیه امور نظارتی و ارزیابی در مجموعه دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی استان و ارائه گزارش به دفتر نظارت و ارزیابی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است.

۸-۳. شورای قطب‌های علمی کشور

با تصویب برنامه سوم توسعه و ایجاد ردیف اعتباری متمرکز خاص، ایجاد قطب‌های علمی با توجه به مزیت‌های نسبی هر دانشگاه در تعدادی از دانشگاه‌ها مستعد و توانمند شکل گرفت و متناسب با اعتبارات تخصیص یافته به ردیف مذکور، زمینه رشد و توسعه قطب‌های علمی در رشته‌های خاص و در برخی از دانشگاه‌ها فراهم آمد، تا آنجا که درحال حاضر قریب به ۹۰ قطب علمی فعال در دانشگاه‌های کشور وجود دارد.

نظر به اهمیت جایگاه و آثار قطب‌های علمی در توسعه مرزهای دانش، شورای قطب‌های علمی کشور به ریاست وزیر علوم، تحقیقات و فناوری و عضویت معاونان آموزشی، پژوهشی و فناوری و

«اداری و مالی و مدیریت منابع»^۱ معاون پژوهشی فرهنگستان علوم و شش عضو هیئت علمی برجسته کشور تشکیل شده است تا به سیاستگذاری و تصمیم‌گیری در زمینه ایجاد، توسعه و انحلال قطب‌های علمی، تعیین ضوابط شناسایی و حمایت از قطب‌ها و ارزیابی و بررسی و تأیید صلاحیت‌های آنها بپردازد.

۳-۹. هیئت‌های عالی و مرکزی جذب هیئت علمی

۳-۹-۱. هیئت عالی جذب

به موجب مصوبه جلسه ۶۰۸ مورخ ۱۳۸۶/۴/۱۹ شورای عالی انقلاب فرهنگی و به منظور ایجاد وحدت رویه در بررسی صلاحیت‌های داوطلبان عضویت در هیئت علمی «هیئت عالی جذب اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور» در دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی تشکیل شد. به موجب مصوبه مذکور هیئت عالی جذب، متشکل از سه عضو حقیقی شورای عالی انقلاب فرهنگی، دبیر هیئت مرکزی جذب وزارتخانه‌های علوم تحقیقات و فناوری و بهداشت درمان و آموزش پزشکی، دبیر هیئت عالی گزینش کشور، نماینده نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها و نماینده دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی غیردولتی غیرانتفاعی (با اولویت دانشگاه آزاد اسلامی)، از جمله به انجام وظایفی به شرح زیر موظف است:

- اتخاذ سازوکار واحد در هیئت‌های اجرایی جذب هیئت علمی دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی،
 - نظارت مستمر بر اجرای صحیح ضوابط و مقررات جذب هیئت علمی در تمامی سطوح،
 - بررسی و بازنگری کلیه مقررات و ضوابط و تدوین دستورالعمل اجرایی مربوط ...،
 - رسیدگی به شکایات و سایر امور محوله از سوی شورای عالی انقلاب فرهنگی،
 - بررسی گزارش عملکرد سالیانه هیئت‌های جذب و ارائه آن به شورای عالی انقلاب فرهنگی.
- مصوبه مذکور، هسته گزینش هیئت علمی در دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی را به‌عنوان اولین مرجع رسیدگی به صلاحیت متقاضیان استخدام هیئت علمی معرفی کرد و مقرر داشت که تأیید نهایی استخدام به عهده هیئت مرکزی جذب وزارتین علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی است.

۳-۹-۲. هیئت مرکزی جذب

ترکیب هیئت‌های مرکزی جذب وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، به موجب مصوبه مورخ ۱۳۸۷/۲/۹ هیئت عالی جذب به شرح زیر است:

۱. دبیر هیئت مرکزی جذب،^۲

۱. عنوان این معاونت در متن اصلی با عنوان معاون «طرح و توسعه» ذکر شده است.

۲. دبیر هیئت مرکزی جذب به پیشنهاد وزیر مربوط و تأیید شورای اسلامی شدن مراکز آموزشی منصوب می‌شود.

۲. معاون مربوط،

۳. مدیر کل دفتر نظارت و ارزیابی آموزش عالی (در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری) / رئیس مرکز امور علمی (در وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی)،

۴. یکی از معاونین نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها،

۵. سه تا پنج نفر از شخصیت‌های علمی و فرهنگی به پیشنهاد هیئت مرکزی جذب، تأیید هیئت عالی جذب و حکم وزیر به مدت ۴ سال.

● وظایف هیئت مرکزی جذب

اهم وظایف هیئت مرکزی جذب به شرح زیر عنوان شده است:

- تدوین سیاست‌های اجرایی و مقررات و آیین‌نامه‌های مربوط به جذب اعضای هیئت علمی (اعم از از صلاحیت علمی و عمومی)،

- بازنگری در مقررات و آیین‌نامه‌های مربوط و پیشنهاد اصلاح آنها،

- بررسی و تأیید جذب داوطلبان عضویت در هیئت علمی مؤسسات آموزش عالی (اعم از قراردادی، پیمانی، رسمی آزمایشی و رسمی قطعی)،

- بررسی و تأیید صلاحیت‌های علمی و عمومی متقاضیان تبدیل وضعیت استخدامی اعضای هیئت علمی،

- بررسی و تأیید صلاحیت‌های علمی و عمومی اعضای هیئت‌های علمی،

- بررسی و تأیید اولیه صلاحیت عمومی بورسیه‌های متقاضی عضویت در هیئت اجرایی،

- بررسی و تأیید صلاحیت عمومی بورسیه‌های متقاضی عضویت در هیئت علمی،

- بررسی و تأیید اولیه صلاحیت عمومی اعضای مؤسس و هیئت امنای مؤسسه‌های آموزش عالی غیردولتی غیرانتفاعی،

- بررسی و تأیید صلاحیت عمومی اشخاصی که به‌عنوان رئیس مراکز آموزش عالی غیردولتی معرفی می‌شوند،

- رسیدگی به کلیه شکایات مطروحه و نظارت بر عملکرد هیئت‌های اجرایی جذب و ارزیابی فعالیت‌های آنان و ارائه گزارش به مراجع ذیربط.

۳-۹-۳. هیئت ممیزه مرکزی

به‌منظور تعیین صلاحیت علمی داوطلبان عضویت در هیئت علمی و اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی متقاضی ترفیع و ارتقای مرتبه، هیئت ممیزه مرکزی از بدو بازگشایی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری تشکیل شده و شروع به کار کرده است. با این همه طی سال‌های اخیر با تأسیس و توسعه هیئت‌های ممیزه دانشگاهی و منطقه‌ای، فعالیت‌های هیئت ممیزه مرکزی عملاً متوقف و موارد ارجاعی از طریق هیئت‌های ممیزه دانشگاهی مورد ارزیابی قرار می‌گیرد.

تشکیل هیئت‌های ممیزه دانشگاهی به منظور تسریع در امور مربوط به تعیین صلاحیت‌های علمی، ترفیع و ارتقای اعضای هیئت علمی این جهت‌گیری انجام شده است با اعمال این سیاست طی سال‌های برنامه چهارم و پنجم توسعه بر تعداد هیئت‌های ممیزه در دانشگاه‌های واجد شرایط وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری افزوده شده است. علاوه بر این، با تشکیل هیئت‌های ممیزه منطقه‌ای، این امکان برای دانشگاه‌های فاقد هیئت ممیزه فراهم آمده است که امور مربوط به اعضای هیئت علمی خود را در هیئت ممیزه منطقه مورد رسیدگی قرار دهند.

۱۰-۳. وزیر (علوم، تحقیقات و فناوری / بهداشت، درمان و آموزش پزشکی)

هریک از وزرای علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی علاوه بر اینکه ریاست غالب مراجع تصمیم‌گیری در حوزه ستادی را برعهده دارند و مصوبات مراجع مذکور با تأیید و تنفیذ نهایی ایشان قابلیت اجرایی می‌یابد، در حوزه صف نیز حسب مورد، تأییدکننده نهایی مصوبات هیئت‌های امنای دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی و پژوهشی مربوط هستند. به این لحاظ، مصوبات هیئت‌های امنای نیز همچون مصوبات مراجع ستادی هنگامی قابلیت اجرایی می‌یابد که به تأیید وزیر ذیربط رسیده باشد.

۴. مدیریت و تصمیم‌گیری در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی

مدیریت و تصمیم‌گیری در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، جز در مورد هیئت امنای که براساس قانون خاص موجودیت یافته است، براساس آیین‌نامه مدیریت دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی مصوب ششصد و هشتاد و چهارمین جلسه مورخ ۱۳۸۹/۱۲/۱۰ شورای عالی انقلاب فرهنگی انجام می‌شود. بنابر مصوبه مذکور هیئت امنای، رئیس، هیئت رئیسه و شورای دانشگاه، ارکان دانشگاه را تشکیل می‌دهند و حدود اختیار و مسئولیت‌های ارکان مذکور به شرح زیر است:

۱-۴. هیئت امنای

در تمامی دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی و پژوهشی، هیئت امنای عالی‌ترین مرجع تصمیم‌گیری به‌شمار می‌رود، که وظایف و اختیارات آن در مصوبه ۱۳۶۷/۱۲/۲۳ شورای عالی انقلاب فرهنگی با عنوان «قانون تشکیل هیئت‌های امنای دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی» و قانون نحوه انجام امور مالی و معاملاتی دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی و پژوهشی مصوب ۱۳۶۹/۱۰/۱۸ مجلس شورای اسلامی، تعیین شده است، با تصویب قانون اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در مردادماه ۱۳۸۳ گام مهمی در جهت اداره هیئت امنای دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های

آموزش عالی و پژوهشی دولتی و تحکیم اختیارات این هیئت‌ها برداشته شد^۱ و بند «الف» ماده (۴۹) قانون برنامه چهارم توسعه و بند «ب» ماده (۲۰) قانون برنامه پنجم توسعه، این اختیارات را مورد تأکید مجدد قرار داد و با اطلاق لفظ کمک به بودجه دانشگاه‌ها قانونگذار مقرر داشت که تصویب بودجه تفصیلی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی و فناوری مشمول و نظارت بر مصرف بودجه مؤسسات مذکور از طریق امنای دولت صورت گیرد و حسابرس هیئت‌های امنا بر حسابرسی موضوع و تشخیص صحت عمل مدیران دانشگاهی کفایت داشته باشد. به این ترتیب پاسخگویی در کم‌وکیف تأمین و مصرف اعتبارات دانشگاهی برعهده مدیران دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی و پژوهشی ذیربط قرار گرفت.

۴-۲. رئیس دانشگاه

رئیس دانشگاه بالاترین مقام اجرایی دانشگاه است که حسب مورد به پیشنهاد وزیر علوم، تحقیقات و فناوری یا وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و تأیید شورای عالی انقلاب فرهنگی برای مدت ۴ سال منصوب می‌شود. بند «ه» ماده (۴) آیین‌نامه مدیریت دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی حدود وظایف و اختیارات رئیس دانشگاه را مشخص کرده است، که تعیین خط‌مشی اجرایی دانشگاه براساس برنامه‌های راهبردی مصوب هیئت امنا، هدایت فعالیت‌های فرهنگی تربیتی، آموزشی، پژوهشی، دانشجویی، بهداشتی و درمانی و خدماتی و توسعه مدیریت و منابع، دانشگاه، نصب و عزل اعضای هیئت رئیسه، تهیه و پیشنهاد برنامه‌های راهبردی، سیاست‌ها، اهداف و خط‌مشی‌ها، ارائه پیشنهاد تأسیس توسعه و انحلال و ادغام واحدها و نظارت دقیق و مستمر بر حسن اجرای کلیه امور دانشگاه و امضای قراردادهای اسناد تعهدآور، اسناد مالی، اداری و مکاتبات در چارچوب ضوابط و مقررات مصوب از جمله اهم آنها محسوب است.

۴-۳. شورای دانشگاه

شورای دانشگاه عالی‌ترین شورای دانشگاهی و دومین رکن سیاستگذار بعد از هیئت امناست که به تنظیم سیاست‌ها و برنامه‌های جاری مؤسسه براساس سیاست‌های کلان مصوب در هیئت امنا یا سایر مراجع ذیصلاح می‌پردازد. شورای دانشگاه از اعضای هیئت رئیسه (رئیس و معاونان دانشگاه)، رؤسای دانشکده‌ها، آموزشکده‌ها و پژوهشکده‌ها، دو نفر از اعضای هیئت علمی عضو شوراهای تخصصی دانشگاه و دو عضو هیئت علمی دانشگاه با حداقل مرتبه دانشیاری متشکل است.

بررسی و تصویب دوره‌ها و رشته‌های آموزشی جدید و برنامه‌های آن، بررسی و تصویب برنامه‌های پیشنهادی آموزشی و پژوهشی کوتاه‌مدت، بررسی سالیانه امکانات علمی دانشگاه، تعیین کمبودها و

۱. به موجب ماده (۱۰) قانون اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری: دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی دارای شخصیت حقوقی مستقل هستند و برابر ضوابط و آیین‌نامه‌های خاص مالی، معاملاتی، اداری، استخدامی و تشکیلاتی که به تصویب هیئت امنا و تأیید وزیر (علوم، تحقیقات و فناوری) می‌رسد، اداره می‌شوند.

اقدام برای تأمین آنها و بررسی و تأیید برنامه‌های پذیرش دانشجو براساس امکانات، ارزیابی کلی عملکرد دانشگاه و بررسی و تصویب برنامه‌های پیشنهادی آموزشی و پژوهشی کوتاه‌مدت از اهم وظایف و اختیارات شورای دانشگاه است.

۴-۴. هیئت رئیسه

مستند به ماده (۱۰) آیین‌نامه مدیریت دانشگاه‌ها هیئت رئیسه دومین رکن اجرایی دانشگاه‌هاست که از رئیس و معاونان دانشگاه و مسئول دفتر نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها متشکل است. مشارکت و همکاری فعالانه در تنظیم برنامه‌های راهبردی دانشگاه، فراهم آوردن بسترهای لازم برای تحقق اهداف برنامه‌های راهبردی، تنوع‌بخشی به منابع مالی مؤسسه، پیشنهاد بودجه سالیانه دانشگاه به هیئت امناء، ارزیابی عملکرد حوزه‌های مختلف دانشگاه از اهم وظایف و اختیارات هیئت رئیسه دانشگاه به‌شمار می‌رود.

۴-۵. شوراهای تخصصی

علاوه بر وظایف و اختیارات مذکور برای ارکان دانشگاه، آیین‌نامه مدیریت دانشگاه‌ها مراجع تصمیم‌گیری دیگری را به رسمیت شناخته است که شوراهای تخصصی دانشگاه از جمله آنهاست. شوراهای تخصصی اولین سطح سیاستگذاری بخشی مؤسسه است که در حوزه معاونت‌های آموزشی، تحصیلات تکمیلی، دانشجویی، پژوهشی و فناوری به ریاست معاونان ذیربط و در معاونت فرهنگی و اجتماعی به ریاست رئیس دانشگاه تشکیل می‌شود.

سیاستگذاری و برنامه‌ریزی در بخش‌های مختلف دانشگاه به‌منظور ایجاد هماهنگی در امور اجرایی و برنامه‌ریزی در بخش مربوط، محور اصلی اختیارات شوراهای تخصصی را تشکیل می‌دهد.

۵. قوانین و مقررات

قوانین و مقررات حاکم و ناظر بر آموزش عالی کشور را می‌توان در دو سطح فرادستی و بخشی مورد توجه قرار داد.

۵-۱. قوانین و مقررات فرادستی

۵-۱-۱. سند چشم‌انداز

براساس سند چشم‌انداز جامعه ایرانی در افق ۱۴۰۴ ه. ش، جامعه‌ای است «توسعه‌یافته، برخوردار از دانش پیشرفته، توانا در تولید علم و فناوری، امن، مستقل و مقتدر، برخوردار از سلامت، رفاه، فعال، مسئولیت‌پذیر، الهام‌بخش، فعال و مؤثر در جهان اسلام، دارای تعامل سازنده مؤثر با جهان، دست‌یافته به جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری در سطح منطقه آسیای جنوب غربی (شامل آسیای میانه، قفقاز،

خاورمیانه و کشورهای همسایه) با تأکید بر جنبش نرم‌افزاری و تولید علم، رشد پرشتاب و مستمر اقتصادی، ارتقای نسبی سطح درآمد سرانه و رسیدن به اشتغال کامل».

در چنین فضایی لازم است همه بخش‌های اقتصادی و اجتماعی جامعه به‌ویژه بخش علوم، تحقیقات و فناوری، برنامه‌های توسعه میان‌مدت خود را در انطباق با اهداف سند چشم‌انداز تنظیم کنند و راه‌های تحقیق اهداف تعیین شده را به روی جامعه ایرانی بگشایند.

۲-۱-۵. قانون برنامه پنجم توسعه

فصل دوم قانون برنامه پنجم توسعه، مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۱۵ ناظر به تکالیف و اختیارات دولت در حوزه علم و فناوری است، که محتوای مربوط به اختصار و در قالب گزاره‌های تلخیص شده به شرح زیر است:

الف) اهم تکالیف دولت، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت، درمان و آموزش

پزشکی و سایر دستگاه‌های اجرایی

- بازنگری متون، محتوا و برنامه‌های آموزشی و درسی با اولویت نیاز بازار کار (ماده (۱۵- الف)).
- تدوین و ارتقای شاخص‌های کیفی به‌خصوص در رشته‌های علوم انسانی (ماده (۱۵- ب)).
- نهادینه کردن تجارب علمی و عملی انقلاب اسلامی و دفاع مقدس (ماده (۱۵- ج)).
- همکاری با حوزه‌های علمیه (ماده (۱۵- د)).
- گسترش کرسی‌های نظریه‌پردازی نقد و آزاداندیشی (ماده (۱۵- ه)).
- استقرار نظام جامع نظارت و ارزیابی و رتبه‌بندی دانشگاه‌ها (ماده (۱۵- و)).
- اعطای حمایت‌های مالی و بورس تحصیلی به نخبگان و هدایت آنها به رشته‌های اولویت‌دار (ماده (۱۸- ج و د)).
- برقراری بیمه تأمین اجتماعی و بیمه پایه سلامت فرد و خانواده (ماده (۱۸- ه)).
- حمایت از تجاری‌سازی دستاوردهای نخبگان (ماده (۱۸- ز)).
- تقویت ابعاد مصنوعی، بصیرت‌پژوهی، خودباوری و تعلق ملی (ماده (۱۸- ح)).
- رفع دغدغه خطرپذیری مالی در انجام امور پژوهشی و امور نوآورانه (ماده (۱۸- و)).
- ایجاد و تقویت مراکز علمی، تحقیقاتی و فناوری توانمند در تراز بین‌المللی و با امکانات خاص (ماده (۱۸- ط)).
- ایجاد فرصت‌های شغلی مناسب برای نخبگان (ماده (۱۸- ی)).
- ایجاد سازوکارهای مناسب برای افزایش سهم مشارکت انجمن‌های علمی نخبگان و استعدادها برتر در تصمیم‌سازی‌ها و مدیریت کشور (ماده (۱۸- ک)).
- تأمین حداقل ده درصد اعضای هیئت علمی مورد نیاز دانشگاه‌ها و مراکز و مؤسسات آموزشی و پژوهشی، از بین جامعه اینترگران دارای مدرک دکترای تخصصی مورد تأیید وزارتخانه‌های علوم تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی (ماده (۴۴)).

- اتصال دانشگاه‌ها، مؤسسات آموزشی، پژوهشی و فناوری به شبکه علمی کشور و قرار دادن محتوای علمی و امکانات نرم‌افزاری و سخت‌افزاری خود با حفظ مالکیت معنوی و با رعایت استانداردهای لازم بر روی این شبکه (ماده (۴۶)).

- در اختیار قرار دادن امکانات و تجهیزات پژوهشی با نرخ ترجیحی توسط دستگاه‌های اجرایی به دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی (ماده (۱۷) - تبصره «۱»)،

- الزام سازمان ثبت اسناد و املاک کشور به ثبت اختراعات پس از ارائه گواهی ممیزی علمی (ماده (۱۷) - تبصره «۳»).

- انتزاع دانشکده‌ها و آموزشکده‌های فنی‌وحرفه‌ای از وزارت آموزش و پرورش و الحاق آن به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و الزام این وزارت به پذیرش دانشجو در دانشکده‌ها و آموزشکده‌های مذکور (ماده (۲۳)).

ب) اهم اختیارات قانونی واگذار شده به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی

- افزایش ظرفیت پذیرش دانشجو در دوره کارشناسی ارشد، تا حد ۲۰ درصد دانش‌آموختگان دوره کارشناسی (ماده (۱۶) بند «ی»).

- راه‌اندازی و تجهیز آزمایشگاه کاربردی در دانشگاه‌ها و... از طریق دستگاه‌های اجرایی (ماده (۱۶) - د).

- برنامه‌ریزی برای افزایش سالیانه ۰/۵ درصد سهم پژوهش از تولید ناخالص داخلی (ماده (۱۶) - ه).

- پایش شاخص‌های نه‌گانه و ارائه گزارش عملکرد سالیانه به کمیسیون آموزش و تحقیقات (ماده (۱۶) بند «و»):

۱. ارتقای کمی و کیفی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی براساس عدالت آموزشی و اولویت‌های سند چشم‌انداز،

۲. اصلاح هرم هیئت علمی تمام‌وقت دانشگاه‌ها با تأکید بر شایسته‌سالاری،

۳. گسترش ارتباطات علمی با مراکز و نهادهای آموزشی و تحقیقاتی معتبر بین‌المللی،

۴. ایجاد هماهنگی بین سازمان‌های پژوهشی کشور،

۵. تدوین و اجرای طرح نیازسنجی آموزش عالی و پژوهشی در بخش‌های اجرای برنامه،

۶. استقرار نظام یکپارچه پایش و ارزیابی علم و فناوری کشور،

۷. اجرای نقشه جامع علمی کشور،

۸. برنامه‌ریزی برای تحقق شاخص‌های اجرای علمی و فناوری،

۹. برنامه‌ریزی برای رسیدن به رتبه دوم در حلقه تا سال ۱۳۹۴.

- حمایت مالی از پژوهش‌های تقاضامحور مشترک با دانشگاه‌ها (ماده (۱۷) - الف)) شرکت‌های

کوچک و متوسط خصوصی و تعاونی و تسهیل شکل‌گیری و توسعه آنها (ماده (۱۷-ب)) و ایجاد و توسعه بورس ایده و بازار در فناوری (ماده (۱۷-د))، پایان‌نامه‌ها و رساله‌های دانشجویی در راستای ارتقای بهره‌وری و حل مشکلات کشور (ماده (۱۷-ه))، انجمن‌های علمی، مجلات پژوهشی و ترویجی و تسهیل شرایط برای افزایش تعداد مجلات و حمایت مالی و حقوقی و پشتیبانی ویژه از دانشگاه برتر کشور (ماده (۲۰-الف)).

- حمایت قانونی برای تشویق طرف‌های خارجی قراردادهای بین‌المللی و سرمایه‌گذاری خارجی برای انتقال دانش فنی (ماده (۱۷-ج)).

- مجاز شمردن دستگاه‌های اجرایی - واگذاری مالکیت فکری، دانش فنی و تجهیزات حاصل شده از قرارداد با دانشگاه‌ها به آنها (ماده (۱۷) تبصره «۲»).

- اداره دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی و پژوهشی دولتی و فرهنگستان‌ها براساس مصوبات هیئت‌های امنا و بدون الزام به رعایت قوانین و مقررات عمومی حاکم بر دانشگاه‌های دولتی (ماده (۲۰-ب)).

- اجازه به دانشگاه‌ها برای پذیرش دانشجو براساس قیمت تمام شده یا توافقی در صورت وجود ظرفیت مازاد (ماده (۲۰-ج)).

- اجازه به دانشگاه‌ها برای تکمیل بخشی از ظرفیت آموزشی از طریق پذیرش دانشجوی خارجی با دریافت شهریه (ماده (۲۰-ط)).

- اجازه به دانشگاه‌ها برای تأسیس شعب در داخل و خارج کشور به صورت خودگردان (ماده (۲۰-ی)) و پذیرش دانشجو خارج از کنکور سراسری (ماده (۲۰) - تبصره «۱»).

۳-۱-۵. نقشه جامع علمی کشور

نقشه جامع علمی کشور که طی جلسات متعدد شورای عالی انقلاب مورد بررسی قرار گرفته و نهایتاً در جلسه ۶۷۹ مورخ ۱۳۸۹/۱۰/۱۴ به تصویب رسیده است، بنا به تعریف مجموعه‌ای جامع، هماهنگ، پویا و آینده‌نگر، مشتمل بر جهانی، اهداف، سیاست‌ها و راهبردها، ساختارها و الزامات تحول راهبردی علم و فناوری مبتنی بر ارزش‌های اسلامی برای دستیابی به اهداف سند چشم‌انداز است.

نقشه جامع علمی کشور در پنج فصل با عنوان «ارزش‌های بنیادین و الگوی نظری»، «وضع مطلوب علم و فناوری»، «اولویت‌های علم و فناوری»، «راهبردها و اقدامات سیاسی برای توسعه علم و فناوری در کشور» و «چارچوب نهادی علم و فناوری و نوآوری» تنظیم شده است. در بخش مربوط به مبانی و ارزش‌های بنیادین به مواردی همچون «حاکمیت جهان‌بینی توحیدی اسلام...»، «علم هدایتگر...»، «عدالت‌محوری...»، «کرامت انسانی...»، «آزاداندیشی...»، «تعامل معانی و الهام‌بخش با محیط جهانی...»، «اخلاق‌محوری و تقدم مصالح عمومی بر منافع فردی و گروهی...» اشاره شده است. از نظر نقشه جامع علمی کشور، دستیابی به جایگاه اول علم و فناوری در جهان اسلام، استقرار

جامعه دانش‌بنیان، تعمیق و گسترش آموزش‌های عمومی و تخصصی، دستیابی به توسعه علوم و فناوری‌های نوین و نافع، افزایش سهم تولید محصولات و خدمات مبتنی بر دانش و فناوری داخلی و ارتقای جایگاه زبان فارسی در بین زبان‌های بین‌المللی علمی، اهداف کلان نظام علم و فناوری کشور اعلام شده است.

در بخش مربوط به راهبردها، نقشه جامع علمی کشور به معرفی راهبرد کلان پرداخته است و متناظر با هر راهبرد کلان، راهبردهای ملی و اقدامات محلی را احصا و معرفی کرده است.

۲-۵. قوانین و مقررات بخشی

۲-۱-۵. قانون اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

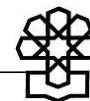
قانون اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به دنبال تکلیف ماده (۹۹) قانون برنامه سوم توسعه مبنی بر، انسجام بخشیدن به امور اجرایی و سیاستگذاری نظام علمی کشور و افزودن وظایف برنامه‌ریزی، حمایت و پشتیبانی، ارزیابی و نظارت، بررسی و تدوین سیاست‌ها و اولویت‌های راهبردی در حوزه‌های تحقیقات و فناوری به وظایف وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در سال ۱۳۸۳ به تصویب رسید.

ویژگی قانون مذکور را می‌توان در سه موضوع خلاصه کرد:

۱. تشکیل شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری^۱ به ریاست رئیس‌جمهور و لازم‌الاجرا اعلام شدن مصوبات شورای مذکور برای کلیه مؤسسات آموزشی و تحقیقاتی و دستگاه‌های اجرایی (ماده (۳))،
۲. تأکید بر شخصیت حقوقی مستقل دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی و اداره آنها برابر ضوابط و آیین‌نامه‌های خاص مالی، معاملاتی، اداری، استخدای و تشکیلاتی، مصوب هیئت‌های امنا و تنفیذ شده توسط وزیر (ماده (۱۰))،
۳. تصریح بر ضرورت تحقق تمرکززدایی در فعالیتهای اجرایی بخش آموزش عالی و پژوهش، افزایش اختیارات هیئت‌های امنا، آموزش‌های علمی و مدیریت اجرایی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقات، تنظیم حدود اختیارات حوزه‌های ستادی وزارتخانه در امر دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی، تقویت ترکیب اعضای هیئت‌های امنا، تعریف و تعیین مسئولیت‌های متقابل دولت و هیئت‌های امنا و نحوه نظارت بر فعالیت دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی (تبصره ماده (۱۰)).

۱. قانون اهداف در تبصره «۱» ماده (۳) برای شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری دو وظیفه کلی به شرح زیر عنوان کرده و شرح تفصیلی وظایف و اختیارات آن شورا را به پیشنهاد وزیر علوم تحقیقات و فناوری و تصویب هیئت وزیران موکول کرده است ماده:

الف) اولویت‌بندی و انتخاب طرح‌های اجرایی بلندمدت سرمایه‌گذاری کلان در بخش‌های آموزشی و پژوهشی و فناوری، ب) بررسی و پیشنهاد منابع مالی موردنیاز در حوزه‌های علوم، تحقیقات و فناوری.

۲-۲-۵. قانون پذیرش دانشجو در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور:

قانون پذیرش دانشجو - در قالب طرح قانونی پیشنهادی تعدادی از نمایندگان - در جلسه علنی روز یکشنبه نهم شهریورماه ۱۳۹۲ مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید. به موجب قانون مذکور مقرر شد:

الف) پذیرش دانشجو در دانشگاه‌ها به روش ظرفیت رشته - محل تقاضای داوطلبان براساس سابقه تحصیلی یا سابقه تحصیلی و آزمون (عمومی - اختصاصی) صورت می‌گیرد (ماده (۵)) و وزارت آموزش و پرورش مسئولیت ارائه سابقه تحصیلی (تبصره «۱») و سازمان سنجش آموزش کشور، مسئولیت سنجش داوطلبان را برعهده دارد (تبصره «۲»). بنابر قانون مذکور، در سال اول اجرای قانون تأثیر سابقه تحصیلی در پذیرش داوطلبان دارای سابقه تحصیلی حداقل ۲۵ درصد تعیین (تبصره «۵») و مقرر شده است که پس از ۵ سال حداقل ۸۵ درصد ظرفیت پذیرش دانشجو در کل کشور بر مبنای سابقه تحصیلی خواهد بود (تبصره «۴»).

۲-۲-۵. قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری و

اختراعات

قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری و اختراعات در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۹/۸/۵ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

به موجب قانون مذکور شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان به منظور هم‌افزایی علم و ثروت، توسعه اقتصاد دانش‌محور، تحقق اهداف علمی و اقتصادی و تجاری‌سازی نتایج تحقیق و توسعه در حوزه فناوری‌های برتر تشکیل می‌شود (ماده (۱)) و مسئولیت سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و پیگیری اجرای قانون برعهده شورای عالی علوم و تحقیقات و فناوری است (ماده (۲)).

معافیت ۱۵ ساله از پرداخت مالیات، عوارض، حقوق گمرکی، سود بازرگانی و عوارض صادراتی؛ تأمین تمام یا بخشی از هزینه تولید یا به کارگیری نوآوری و فناوری با اعطای تسهیلات کم‌بهره یا بدون بهره؛ اولویت استمرار واحدهای پژوهشی، فناوری و مهندسی و تولیدی شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان در محل پارک‌های علم و فناوری، مراکز رشد مناطق ویژه اقتصادی و یا مناطق ویژه علم و فناوری؛ ایجاد پوشش بیمه‌ای مناسب برای کاهش خطرپذیری محصولات دستاوردهای دانش، نوآوری و فناوری در تمام مراحل تولید، عرضه و به کارگیری؛ اولویت واگذاری تمام یا بخشی از سهام مراکز و مؤسسات پژوهشی دولتی قابل واگذاری، به این شرکت‌ها و مؤسسات و تسهیل شرایط مناقصه در موضوعات مرتبط، مجموعه حمایت‌ها و تسهیلاتی است که قابل اعطا به شرکت‌ها و مؤسسات مذکور اعلام شده است (ماده (۳)).

قانون مذکور وزارت اقتصادی و دارایی را موظف ساخته است که با همکاری کلیه دستگاه‌های دولتی فهرست تمامی مراکز و مؤسسات پژوهشی دولتی را تهیه و به شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری ارائه نماید. همچنین شورای مذکور موظف شده است ظرف سه ماه از تاریخ دریافت این

فهرست، مراکز و مؤسسات پژوهشی غیرحاکمیتی قابل واگذاری به بخش خصوصی و تعاونی را احصا نموده و وزارت امور اقتصادی و دارایی زمینه واگذاری آنها را فراهم نماید.

قانون مذکور به منظور کمک به تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات و شکوفاسازی و کاربردی نمودن دانش فنی، تشکیل صندوقی با عنوان صندوق نوآوری و شکوفایی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و زیر نظر رئیس شورا (رئیس‌جمهور) با سرمایه اولیه‌ای به میزان ۳۰ هزار میلیارد ریال، که حداکثر ظرف مدت ۳ سال از محل صندوق توسعه ملی یا حساب ذخیره ارزی تأمین می‌شود را به تصویب رسانده و دولت را موظف ساخته است که از سال سوم به بعد در لایحه بودجه حداقل نیم درصد از منابع بودجه عمومی خود را به این صندوق در نظر بگیرد (ماده (۵)). ماده (۱۲) قانون به تصریح متذکر شده است که گزارش نحوه اجرای این قانون هر شش ماه یکبار توسط دبیرخانه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری تهیه و به مجلس شورای اسلامی ارائه می‌گردد.

۴-۲-۵. قانون سنجش و پذیرش دانشجوی دوره‌های تحصیلات تکمیلی در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور

بنابر قانون مذکور در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۱۸ مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده است، برنامه‌ریزی، هماهنگی و نظارت بر نحوه سنجش و پذیرش دانشجوی تحصیلات تکمیلی برعهده شورای سنجش و پذیرش دانشجو متشکل از وزیرای علوم، تحقیقات و فناوری (رئیس شورا) و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی رؤسای دانشگاه‌های دولتی، پیام نور و آزاد اسلامی (بدون حق رأی)، رئیس سازمان سنجش و آموزش کشور و دو نماینده از کمیسیون آموزش، تحقیقات و فناوری مجلس شورای اسلامی به‌عنوان ناظر محول شده است (ماده (۲)).

قانون همچنین مقرر داشته است که سنجش در مقاطع کارشناسی ارشد ناپیوسته، براساس آزمون متمرکز از روش تخصصی مقطع کارشناسی و تأثیر معدل داوطلب صورت می‌گیرد (ماده (۴)) و سنجش و پذیرش دانشجو برای ورود به دوره دکتری ناپیوسته آموزشی و پژوهشی برمبنای آزمون‌های متمرکز (۵۰ درصد)، سوابق آموزشی، پژوهشی و فناوری (۲۰ درصد) و مصاحبه علمی و سنجش علمی (۳۰ درصد) و سنجش و پذیرش دانشجو برای ورود به دوره دکتری ناپیوسته پژوهش‌محور برمبنای آزمون‌های متمرکز (۳۰ درصد)، سوابق آموزشی، پژوهشی و فناوری (۲۰ درصد)، مصاحبه علمی و بخش عملی (۳۰ درصد) و تهیه طرح‌واره (۲۰ درصد) انجام شود (ماده (۵)).

به‌موجب قانون مذکور برگزاری آزمون‌های متمرکز زیر نظر هر یک از وزارتین و از طریق سازمان سنجش آموزش کشور و مرکز سنجش آموزش وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی انجام می‌شود (تبصره «۱» ماده (۵)).

۶. اهم چالش‌های آموزش عالی

۱. تقاضای اجتماعی روزافزون برای ایجاد دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی جدید و توسعه دوره‌ها و رشته‌های تحصیلی در دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی موجود، عمده‌ترین چالش آموزش عالی است. وجود این تقاضا در شرایطی است که در حال حاضر بالغ بر ۲۸۰۰ دانشگاه، واحد دانشگاهی و مرکز آموزش عالی در کشور و به‌طور متوسط بیش از ۹۰ دانشگاه، واحد دانشگاهی و مرکز آموزش عالی در هر استان وجود دارد، تعداد دانشجویان شاغل به تحصیل به چهار میلیون و هشتصد هزار نفر و شاخص تعداد دانشجو در صد هزار نفر جمعیت در کشور به ۶۰۰۰ نفر رسیده است.

توجه یک‌سویه به تقاضای اجتماعی اولاً از یک‌سو هزینه‌های بخش آموزش عالی و به‌تبع آن قیمت تمام شده برودادهای بخش را افزایش می‌دهد و از سوی دیگر، باعث می‌شود اعتبارات محدود پیش‌بینی شده در بودجه کل کشور، همه‌ساله بین مؤسسات بیشتری تقسیم و توزیع شود و به این ترتیب سهم هر یک از مؤسسات از اعتبارات عمومی کاهش یابد.

ثانیاً کیفیت آموزش عالی را چه بر اثر کاهش هزینه‌های مؤسسه‌های آموزش عالی موجود و چه به‌دلیل کمبود امکانات مؤسسه‌های آموزش عالی جدیدالتأسیس به دنبال خواهد داشت.

ثالثاً در شرایطی که بازار کار آمادگی پذیرش دانش‌آموختگان دانشگاهی را نداشته باشد، افزایش تعداد دانشجویان و به‌تبع آن افزایش تعداد دانش‌آموختگان بر خیل دانش‌آموختگان بیکار خواهد افزود که نتیجه محتوم آن بروز معضلات اجتماعی و در خوشبینانه‌ترین صورت، خروج سرمایه‌های انسانی کشور است.

برون‌رفت از این چالش مستلزم همکاری و هماهنگی کامل سیاستگذاران و مسئولین اجرایی برای تحقق توسعه هدفمند آموزش عالی با اتکا بر مزیت‌های نسبی استانی و منطقه‌ای از یک‌سو و فراهم آوردن زمینه‌های اشتغال دانش‌آموختگان دانشگاهی از سوی دیگر است.

۲. با توجه به دائمی شدن بند «ب» ماده (۲۰) قانون برنامه پنجم توسعه در مجلس نهم، برخورداری و بهره‌گیری از ظرفیت‌های قانونی موجود، مستلزم تحول مدیریت‌های دانشگاهی از مدیریتی تقدیری و غیرپاسخگو به مدیریتی مسئول و پاسخگو است، که این خود از اهم چالش‌های فراروی نظام دانشگاهی است.

توضیح اینکه پیش از این، مبتنی بر نظام مالی معمول، دولت تنها و بعضاً اصلی‌ترین منبع تأمین‌کننده اعتبارات دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی دولتی بوده است. در این حال به‌طور طبیعی هزینه‌کرد اعتبارات به پشتوانه حمایت دولت و تأمین کسر بودجه احتمالی، بی‌هیچ دغدغه خاطری از کمبود منابع صورت می‌گیرد بودجه از منظر ذیحسابی، برابر تعهدات و مقررات مربوط هزینه می‌شود و کمبود اعتبارات نیز از طریق دولت جبران می‌شود، ضمن اینکه لزوماً هیچ مرجعی، چه برای بررسی عملکرد، هزینه تمام شده هر یک از برودادها و تعیین میزان بهره‌وری سازمان وجود ندارد.

حال آنکه در نظام هیئت امنایی، بنابر مفاد بند «ب» ماده (۲۰) برنامه پنجم توسعه، دولت برای پرداخت مزاد بر اعتبار منظور شده در بودجه کل کشور، نه تنها مسئولیتی ندارد، بلکه از نظر قانونی با محدودیت‌های مذکور در قوانین بودجه سالیانه روبرو است. به این لحاظ مدیران دانشگاهی اجازه ندارند، نه در حال و نه برای آینده، تعهدی اضافه بر کمک مصوب در قانون بودجه سالیانه برای دولت ایجاد کنند. این وضعیت به خودی خود ایجاب می‌کند که هر اقدام دانشگاهی در امور سازمانی، استخدامی، آموزشی، پژوهشی و خدماتی مبتنی بر تحلیل هزینه - فایده و تشخیص و تعیین محل اعتبار و شیوه‌های تأمین آن باشد، ساختارهای زائد و پرهزینه و برنامه‌های آموزشی غیر مورد نیاز حذف و با ساختارهای کوچک و چابک و برنامه‌های جذاب و پرمشتری جایگزین شود.

به این ترتیب برخلاف آنچه از ظاهر قانون مستفاد می‌شود، محتوای بند «ب» ماده (۲۰) برنامه پنجم توسعه تنها واگذاری اختیار به هیئت‌های امنای دانشگاهی نیست، بلکه در این قانون، تکیه بر مسئولیت آن هیئت‌ها و مدیران ارشد دانشگاهی است که ناگزیرند دخل و خرج دانشگاه را با توجه به کمک مشخص دولت و درآمدهای اختصاصی تنظیم کنند، برای ایجاد یک رشته، یک دانشکده و حتی یک پست سازمانی جدید، گزارش امکان‌سنجی ارائه دهند، با ایجاد زیرساخت‌های لازم برای انجام فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی، فراهم آوردن زمینه ارتباط گسترده و روزآمد با مجامع علمی جهانی و ارائه مناسب‌ترین خدمات پشتیبانی، موجبات جذب شاخص‌ترین اعضای هیئت علمی و منتقدترین دانشجویان را فراهم کند و سمت‌وسوی برنامه‌های دانشگاهی را با پاسخگویی و تأمین نیازهای حال و آتی بخش‌های مختلف اقتصادی و اجتماعی جامعه با حداکثر بهره‌وری معطوف کنند تا بتوانند در صحنه رقابت ملی در درجه اول و در صحنه رقابت منطقه‌ای و بین‌المللی در درجه دوم باقی بمانند.

۳. فقدان نظام تضمین کیفیت آموزش عالی از چالش‌های عمده نظام آموزش عالی است. اهمیت این نقصان هنگامی آشکارتر می‌شود که توجه خود را به فاصله وضع موجود با اهداف سند چشم‌انداز معطوف کنیم.

یکم - سند چشم‌انداز جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴ هجری شمسی را کشوری برخوردار از روش پیشرفته، توانا در تولید علم و فناوری و دست‌یافته به جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری در سطح منطقه آسیای جنوب غربی توصیف کرده است. نیل به این هدف هر چند که با هماهنگی تمامی بخش‌های اقتصادی - اجتماعی امکان‌پذیر می‌تواند باشد، با این همه محور اصلی در این مورد نظام آموزش عالی در سطح استانداردهای جهانی است.

دوم - طی سال‌های اخیر با اعمال سیاست‌های افزایش دسترسی به آموزش عالی در جهت پاسخگویی به تقاضای اجتماعی، ظرفیت پذیرش دانشجو در دوره‌های دانشگاهی افزایش قابل توجهی یافته است. اما از سوی دیگر مطالعات جمعیت‌شناختی و برآوردهای آماری نشان داده است که جمعیت

۱۸ تا ۲۴ سال کشور روبه کاهش است که این خود کاهش تقاضا برای آموزش عالی کشور را به دنبال خواهد داشت. این وضعیت - کاهش تقاضا نسبت به عرضه آموزش عالی - طی سال‌های اخیر به خصوص در دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی غیردولتی در شهرستان‌ها، جز در محدود رشته‌های خاص و پرتعداد کاملاً مشهود است. نتیجه این عدم تعادل در عرضه و تقاضا جز این نمی‌تواند باشد که هر داوطلبی با هر سطح از دانش و آمادگی می‌تواند به دوره‌های آموزش عالی راه یابد.

سوم - افزایش روزافزون دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی دولتی، بی‌هیچ مطالعه امکان‌سنجی و صرفاً براساس فشارهای اجتماعی و سیاسی، همچون تأسیس دانشگاه‌های صنعتی در استان‌ها، در کنار دانشکده‌های فنی و مهندسی دانشگاه‌های دولتی و مراکز استان‌ها از یک سو و اتکای بیش از حد آموزش عالی به اعتبارات محدود دولتی از سوی دیگر سهم هریک از دانشگاه‌های دولتی را از محل اعتبارات عمومی کاهش می‌دهد، که این کاهش به خصوص در شرایط تورمی به افت کیفیت منتهی خواهد شد.

در چنین شرایطی، رسیدن به اهداف سند چشم‌انداز جز با استقرار نظام تضمین کیفیت آموزش عالی در سطوح ستادی و دانشگاهی امکان‌پذیر نمی‌تواند باشد.

۴. علاوه بر چالش‌های اساسی مذکور می‌توان به چالش‌های دیگری به شرح زیر اشاره کرد:

یکم - نگرش مسئولان به بخش آموزش عالی به عنوان یک بخش خدماتی و نه یک بخش زیربنایی و سرمایه‌ای.

دوم - تأثیرپذیری دانشگاه از بحران‌های اجتماعی.

سوم - کم‌توجهی به یافته‌های تحقیقاتی در تصمیم‌گیری.

چهارم - عدم کفایت تعامل دانشگاه با دیگر نهادهای اجتماعی و به تبع آن ضعف تأثیرگذاری دانشگاه بر جامعه و در جهت حل معضلات کشور.

پنجم - عدم تناسب دانش‌آموختگان دانشگاهی با فرصت‌های شغلی.

ششم - کمبود امکانات برای جلوگیری از خروج استعدادها و سرمایه‌های انسانی.

هفتم - توسعه نامتوازن و غیرهدفمند آموزش عالی.

هشتم - کمبود آمادگی برای مواجهه با پدیده جهانی شدن و عوارض ناشی از آن.

۷. بررسی اعتبارات بخش آموزش عالی و تحقیقات و فناوری

اعتبارات بخش آموزش عالی و تحقیقات و فناوری برحسب دستگاه‌های اجرایی و مبتنی بر قانون بودجه سال ۱۳۹۴ و لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ در جدول شماره ۱ آمده است.

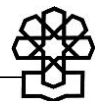
به موجب جدول مذکور مجموع اعتبارات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وزارت بهداشت، درمان

و آموزش پزشکی (آموزشی و پژوهشی) و معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور با لحاظ مؤسسه‌های وابسته به آنها در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵، با ۶/۵۰ درصد رشد نسبت به اعتبارات قانون بودجه سال ۱۳۹۴ از ۲۱۵,۶۷۵,۰۷۳ میلیون ریال به ۲۲۹,۵۹۹,۲۲۴ میلیون ریال رسیده است (جمع ردیف‌های ۴، ۸ و ۱۱).

مجموع اعتبارات هزینه‌ای (عمومی و اختصاصی) دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی و پژوهشی تابعه وزارتین علوم و بهداشت، مؤسسات وابسته به معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور و دیگر دستگاه‌های اجرایی با ۱۱/۹ درصد رشد نسبت به سال قبل از ۱۵۰,۱۶۳,۰۸۷ میلیون ریال به ۱۶۸,۰۲۸,۵۰۹ میلیون ریال و اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای با رشد ۱۴/۶۸ درصد از ۱۶,۰۱۷,۱۵۴ میلیون ریال در قانون بودجه سال ۱۳۹۴ به ۱۸,۳۶۸,۳۷۲ میلیون ریال در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ افزایش یافته است (ردیف‌های ۲، ۳، ۶، ۷، ۱۰، ۱۴ و ۱۶ ستون‌های مربوط).^۱ با این همه اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای مربوط به حوزه وزارت علوم ۸/۳۰ درصد، اعتبارات تملک دارایی مربوط به حوزه وزارت بهداشت ۱۳/۶۹ درصد و اعتبارات تملک مربوط به حوزه معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور ۲۷ درصد کاهش داشته است.

از این همه سهم دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی دولتی و حوزه ستادی مربوط به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، بدون احتساب اعتبار ردیف تملک دارایی‌های مالی ۴۲/۰۴ درصد و سهم دانشگاه‌ها و دانشکده‌های علوم پزشکی و مؤسسات پژوهشی تابعه وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و حوزه ستادی مربوط ۲۷/۳۵ درصد و سهم معاونت علم و فناوری رئیس‌جمهور، بدون احتساب اعتبار ردیف تملک دارایی‌های مالی ۴/۳۳ درصد از اعتبارات پیش‌بینی شده در لایحه است.

۱. لازم به ذکر است که در محاسبه اعتبارات محاسبه شده ردیف‌های متمرکز که توسط ستادهای مربوطه بین دانشگاه و مؤسسات پژوهشی توزیع می‌گردد، لحاظ نشده است.

جدول ۱. اعتبارات بخش آموزش و علم و فناوری برحسب دستگاه‌های اجرایی براساس قانون بودجه ۱۳۹۴ و لایحه بودجه ۱۳۹۵ (میلیون ریال)

دستگاه اجرایی	ردیف	بخش / گروه	قانون بودجه سال ۱۳۹۴				لایحه بودجه سال ۱۳۹۵				نرخ رشد (درصد)		
			هزینه عمومی	تملك دارایی	جمع	هزینه عمومی	تملك دارایی	جمع	عمومی	اختصاصی	تملك دارایی	جمع	
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	۱	حوزه ستادی	۹۱۵۵۴۱۷	۲۳۶۸۰۰۰	۱۱۸۹۶۷۸	۶۶۷۵۶۹۲	۶۲۸۵۰۰۰	۸۳۶۱۸۵	۱۳۷۹۶۸۷۷	-۲۷/۰۸	۱۶۵/۴۱	-۲۹/۷۱	۸/۵۲
	۲	دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی	۴۶۱۶۱۴۵۹	۲۳۳۷۱۵۲۲	۸۹۳۶۳۹۰	۵۴۱۲۶۴۲۸	۲۳۳۸۴۹۶۵	۱۰۱۷۹۸۰۹	۸۷۶۹۱۲۰۲	۱۷/۲۵	۰/۰۵۷	۱۳/۹۱	۱۰/۷۵
	۳	مؤسسه‌های پژوهشی و فناوری	۳۹۴۵۷۳۳	۱۴۷۸۱۲۵	۹۴۸۸۱۰	۴۳۵۸۹۸۵	۱۶۸۸۰۵۰	۹۷۷۸۳۴	۷۰۲۴۸۶۹	۱۰/۴۷	۱۴/۲۰	۳/۰۶	۱۰/۲۳
	۴	جمع	۵۹۲۶۲۶۰۹	۲۷۲۱۷۶۴۷	۱۱۰۷۴۸۷۸	۹۷۵۵۵۱۴۳	۳۱۳۵۸۰۱۵	۱۰۸۵۱۲۹۴۸	۱۱۹۹۳۸۲۸	۹/۹۵	۱۵/۲۱	۸/۳۰	۱۱/۲۳
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	۵	حوزه‌های ستادی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	۲۸۳۹۲۶۱	۳۱۲۲۰۱۰۰	۸۸۰۸۳۶	۴۶۲۰۸۴۵	۲۱۹۲۰۰۰۰	۱۰۰۲۲۸۶	۲۷۵۴۳۱۳۱	۶۲/۷۴	-۲۹/۷۹	۱۳/۷۹	-۲۱/۱۷
	۶	دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی	۲۱۸۳۵۵۲۷	۴۹۳۵۵۱۰	۱۹۵۴۰۰۰	۲۶۶۳۵۵۱۸	۶۲۱۵۶۳۴	۲۲۲۹۰۰۰	۳۵۰۸۰۱۵۲	۲۱/۹۸	۲۵/۹۳	۱۴/۰۷	۲۲/۰۷
	۷	مؤسسه‌های پژوهشی و فناوری	۹۵۰۶۸۳	۱۸۳۲۰۰۰	۸۴۹۰۰	۱۱۸۳۳۶۹	۲۲۳۲۵۸۴	۸۸۶۰۰	۳۵۰۴۵۵۳	۲۴/۴۷	۲۱/۸۶	۴/۳۶	۲۲/۲۱
	۸	جمع	۲۵۶۲۵۴۷۱	۳۷۹۸۷۶۱۰	۲۹۱۹۷۳۶	۶۶۵۴۴۵۵۸	۳۰۳۶۸۲۱۸	۶۶۱۲۷۸۳۶	۳۳۱۹۸۸۶	۲۶/۵۹	-۲۰/۰۵	۱۳/۷۰	-۰/۶۲
معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور	۹	ستاد	۱۸۲۳۰۰۰	-	۶۷۹۰	۱۸۵۵۵۴۵	-	۱۸۶۲۳۳۵	۱/۷۸	-	۰	۱/۷۸	۱/۷۸
	۱۰	مؤسسه‌های پژوهشی وابسته	۱۰۴۰۰۶۶۵	۱۰۶۲۰۰	۱۴۱۱۲۹	۷۹۷۶۳۶۸	۱۲۰۰۰۰	۸۱۹۷۵۶۹	۲۳/۳۰	۱۲/۹۹	-۲۸/۲۹	-۲۳/۰۱	
		جمع	۱۲۲۲۳۶۶۵	۱۰۶۲۰۰	۱۴۷۹۱۹	۱۲۴۷۷۷۸۴	۱۲۰۰۰۰	۱۰۰۵۹۹۰۴	۱۰۷۹۹۱	-۱۹/۵۶	۱۲/۹۹	-۲۶/۹۹	-۱۹/۳۷
دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی وابسته به دستگاه‌های اجرایی	۱۲	دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی سایر دستگاه‌ها مرتبط با وزارت علوم	۱۱۷۷۷۶۷۶	۳۹۲۹۰۶۱	۱۹۸۶۲۵۰	۱۷۶۹۲۹۸۷	۱۳۱۵۰۰۶۴	۱۹۷۰۲۰۸۳	۲۲۶۱۹۱۹	۱۱/۶۵	۹/۱۸	۱۳/۸۷	۱۱/۳۵
	۱۳	مؤسسه‌های پژوهشی وابسته	۱۰۹۲۶۸۰۸	۵۳۵۷۲۵۰	۱۶۷۹۶۲۷	۱۷۹۶۳۶۸۵	۱۲۸۴۲۳۰۹	۲۲۲۳۵۰۹	۲۱۰۴۷۲۶۸	۱۷/۵۳	۱۱/۶۵	۳۲/۳۸	۱۷/۱۶
	۱۴	جمع	۲۲۷۰۴۴۸۴	۹۲۸۶۳۱۱	۳۶۶۵۸۷۷	۳۵۶۵۶۶۷۲	۱۰۲۷۱۵۵۰	۴۰۷۴۹۳۵۱	۴۴۸۵۴۲۸	۱۴/۴۸	۱۰/۰۶	۲۲/۳۵	۱۴/۲۸
	۱۵	دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی پژوهشی و	۱۰۹۷۸۶۸	۲۰۵۷۰۰۰	۲۸۶۰۴۸	۱۲۵۹۶۸۵	۲۵۸۳۰۰۰	۳۰۶۵۰۰	۴۱۴۹۱۸۵	۱۴/۷۳	۲۵/۵۷	۷/۱۵	۲۰/۶

نرخ رشد (درصد)				لایحه بودجه سال ۱۳۹۵				قانون بودجه سال ۱۳۹۴				بخش / گروه	ردیف	دستگاه اجرایی
جمع	تملك دارایی	اختصاصی	عمومی	جمع	تملك دارایی	اختصاصی	هزینه عمومی	جمع	تملك دارایی	اختصاصی	هزینه عمومی			
												ردیف‌های متفرقه مرتبط با وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی		
۲۰/۶	۷/۱۵	۲۵/۵۷	۱۴/۷۳	۴۱۴۹۱۸۵	۳۰۶۵۰۰	۲۵۸۳۰۰۰	۱۲۵۹۶۸۵	۳۴۴۰۹۱۶	۲۸۶۰۴۸	۲۰۵۷۰۰۰	۱۰۹۷۸۶۸	جمع	۱۶	
۶/۴۵	۱۱/۷۱	-۲/۵۵	۱۱/۳۸	۲۲۹۵۹۹۲۲۴	۲۰۲۱۳۶۳۳	۷۴۷۰۰۷۸۳	۱۳۴۶۸۴۸۰۸	۲۱۵۶۷۵۰۷۳	۱۸۰۹۴۴۶۷	۷۶۶۵۴۷۶۸	۱۲۰۹۱۴۰۹۷	جمع کل	۱۷	

فصل دوم - آمار آموزش عالی در یک نگاه کلی

۱. تعداد دانشجویان در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی

آماری که در این گزارش ارائه خواهد شد مربوط به سال تحصیلی ۱۳۹۳-۱۳۹۴ است و مأخذ آن مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی، گروه آمار و انفورماتیک است. در این گزارش ابتدا مجموع تعداد دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، تعداد دانشجویان مشغول به تحصیل (به تفکیک گروه‌های تحصیلی و دوره‌های تحصیلی) و تعداد اعضای هیئت علمی تمام‌وقت به تفکیک مرتبه علمی و برحسب توزیع استانی ارائه می‌شود. سپس آمار مربوط به هر کدام از موارد فوق برای هر استان نیز به صورت جداگانه در جداول پیوست بیان شده است. هر پیوست متعلق به یک استان بوده و دارای ۴ جدول است که در آنها آمار ذکر شده فوق برای استان مربوطه آورده شده است.

۱-۱. آمار دانشجویان به تفکیک گروه‌های تحصیلی

جدول ۲ تعداد دانشجویان دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی کشور را در سال تحصیلی ۱۳۹۳-۱۳۹۴، برحسب گروه‌های مختلف تحصیلی نشان می‌دهد. به موجب جدول مذکور از مجموع ۴,۸۰۱,۹۸۲ نفر دانشجو، تعداد ۲,۱۸۷,۰۳۳ نفر (۴۵/۵ درصد) در گروه علوم انسانی، ۲۶۲,۰۱۱ نفر (۵/۴۵ درصد) در گروه علوم پایه، ۲۴۶,۱۰۵ نفر (۵/۱۲ درصد) در گروه پزشکی، ۱,۵۰۳,۲۸۶ نفر (۳۱/۳ درصد) در گروه فنی و مهندسی، ۲۱۸,۰۰۷ نفر (۴/۵ درصد) در گروه کشاورزی و دامپزشکی و ۳۸۵,۵۴۰ نفر (۸/۰۲ درصد) در گروه هنر مشغول به تحصیل هستند. مطابق جدول ۲ بیشترین تعداد دانشجو (۹۳۵,۷۵۲ نفر) در استان تهران و کمترین تعداد دانشجو (۴۴,۹۹۲ نفر) در استان خراسان شمالی مشغول به تحصیل هستند.

جدول ۲. توزیع استانی تعداد دانشجویان بر حسب گروه تحصیلی

استان	گروه تحصیلی	علوم انسانی	علوم پایه	علوم پزشکی	فنی و مهندسی	کشاورزی و دامپزشکی	هنر	جمع
آذربایجان شرقی	۸۸۷۳۶	۱۴۴۶۱	۱۲۰۱۶	۷۷۳۳۷	۱۲۰۹۳	۱۷۱۴۴	۲۲۱۷۸۷	
آذربایجان غربی	۷۱۶۴۲	۸۷۶۹	۵۹۸۱	۳۳۲۳۷	۱۰۰۰۹	۹۰۰۶	۱۳۸۶۴۴	
اردبیل	۲۵۵۲۵	۴۲۹۴	۴۷۷۱	۱۸۴۴۱	۴۳۲۵	۵۸۰۵	۷۳۱۶۱	
اصفهان	۱۳۳۶۷۴	۱۷۷۰۵	۱۵۶۹۱	۱۱۴۶۴۸	۹۵۹۵	۲۷۶۵۵	۳۱۸۹۶۸	
البرز	۵۴۸۵۶	۷۱۱۱	۲۲۶۵	۳۲۱۵۲	۱۰۳۱۴	۱۰۸۲۶	۱۱۷۵۲۴	
ایلام	۲۷۳۳۰	۱۷۳۹	۲۱۰۲	۱۲۹۲۲	۲۸۹۲	۲۰۲۸	۴۹۰۱۳	
بوشهر	۴۱۷۱۰	۲۰۲۰	۲۳۸۱	۳۳۳۶۶	۲۱۴۹	۲۸۱۶	۸۴۴۴۲	
تهران	۴۲۴۷۹۷	۵۸۷۱۵	۴۴۸۳۵	۲۸۱۱۸۸	۲۲۲۵۹	۱۰۳۹۵۸	۹۳۵۷۵۲	
چهارمحال و بختیاری	۲۲۶۳۹	۳۷۶۶	۳۴۰۹	۱۲۹۰۲	۴۶۸۰	۳۳۵۲	۵۰۷۴۸	
خراسان جنوبی	۲۳۵۱۳	۳۰۵۰	۳۸۵۶	۱۴۲۵۲	۳۴۴۴	۲۲۶۶	۵۰۳۸۱	
خراسان رضوی	۱۳۴۱۱۳	۱۴۹۰۸	۱۸۰۷۵	۹۴۰۲۴	۱۴۶۳۶	۲۶۹۶۹	۳۰۲۷۲۵	
خراسان شمالی	۲۳۲۸۱	۱۰۱۸	۲۴۰۵	۱۳۰۵۴	۱۴۲۴	۳۸۱۰	۴۴۹۹۲	
خوزستان	۱۱۶۵۹۱	۱۲۳۲۷	۱۲۰۷۴	۹۸۶۴۲	۱۴۹۲۲	۱۲۵۶۲	۲۶۷۱۱۸	
زنجان	۳۱۷۳۹	۵۴۴۳	۴۶۶۹	۲۱۱۶۱	۳۲۱۳	۵۰۸۰	۷۱۳۰۵	
سمنان	۴۰۶۳۲	۹۷۰۷	۶۲۳۶	۳۸۸۸۷	۶۵۶۳	۶۲۷۲	۱۰۸۲۹۷	
سیستان و بلوچستان	۵۹۸۵۴	۷۳۹۲	۷۵۴۰	۲۳۱۶۹	۸۴۵۷	۴۵۰۳	۱۱۰۹۱۵	
فارس	۱۰۸۶۱۵	۱۱۹۹۱	۲۰۷۳۱	۹۲۴۱۳	۱۰۴۹۳	۲۰۷۳۰	۲۶۴۹۷۳	
قزوین	۵۳۳۶۱	۳۱۷۷	۲۹۳۷	۴۹۶۴۶	۳۳۳۶	۱۳۶۰۴	۱۲۶۰۶۱	
قم	۴۴۷۲۶	۳۷۲۷	۲۷۴۰	۱۶۳۱۳	۱۵۴۷	۴۴۷۵	۷۳۵۲۸	
کردستان	۳۵۶۸۴	۳۳۴۵	۲۸۳۲	۱۷۸۷۶	۴۸۹۵	۵۴۷۵	۷۰۱۰۷	
کرمان	۷۰۲۸۸	۹۲۳۵	۱۰۸۲۷	۵۲۱۰۶	۱۰۰۳۲	۹۷۷۷	۱۶۲۲۶۵	
کرمانشاه	۵۱۶۰۱	۵۳۴۷	۳۸۳۷	۳۰۵۴۱	۴۷۰۵	۶۸۵۱	۱۰۲۸۸۲	
کهگیلویه و بویراحمد	۲۹۰۳۱	۲۳۷۶	۳۲۴۳	۱۸۴۵۲	۲۱۲۴	۲۴۹۸	۵۷۷۲۴	
گلستان	۴۶۵۸۵	۳۶۵۵	۳۸۳۲	۲۱۶۹۴	۸۴۲۰	۷۰۳۴	۹۱۲۲۰	
گیلان	۶۸۷۳۳	۷۸۹۰	۶۱۸۵	۴۸۸۵۵	۵۶۵۸	۱۱۶۴۷	۱۴۸۹۶۸	
لرستان	۵۳۹۴۰	۶۴۷۸	۴۳۶۷	۳۴۱۳۹	۴۷۲۹	۵۸۶۶	۱۰۹۵۱۹	
مازندران	۱۰۷۳۶۷	۱۰۲۶۰	۱۲۸۰۸	۷۶۱۰۶	۱۴۱۱۰	۲۴۲۳۹	۲۴۴۸۹۰	
مرکزی	۴۹۷۲۸	۵۹۲۴	۵۲۶۴	۴۱۵۸۵	۳۷۸۱	۶۴۰۵	۱۱۲۶۸۷	
هرمزگان	۴۹۴۵۲	۳۸۴۸	۵۶۵۵	۲۷۸۴۹	۲۷۳۴	۶۰۰۱	۹۵۵۳۹	
همدان	۴۵۰۹۶	۷۱۶۹	۶۱۳۷	۲۷۶۸۰	۶۸۶۲	۸۸۲۷	۱۰۱۷۷۱	
یزد	۴۲۱۹۴	۵۱۶۴	۶۴۰۴	۲۸۶۴۹	۳۶۰۶	۸۰۵۹	۹۴۰۷۶	
جمع کل	۲۱۸۷۰۳۳	۲۶۲۰۱۱	۲۴۶۱۰۵	۱۵۰۳۲۸۶	۲۱۸۰۰۷	۳۸۵۵۴۰	۴۸۰۱۹۸۲	

۱-۲. آمار دانشجویان به تفکیک دوره‌های تحصیلی

جدول ۳ تعداد دانشجویان دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی کشور در سال تحصیلی ۱۳۹۳-۱۳۹۴ را بر حسب مقطع تحصیلی نشان می‌دهد. براساس این جدول از مجموع ۴,۸۰۱,۹۸۲ نفر دانشجویان، تعداد ۱,۰۹۶,۰۲۸ نفر (۲۲/۸۲ درصد) در دوره کاردانی، ۲,۸۱۹,۱۸۳ نفر (۵۸/۷۰ درصد) در دوره

کارشناسی، ۷۲۰,۵۴۶ نفر (۱۵/۰۰ درصد) در دوره کارشناسی ارشد، ۷۱,۹۱۴ نفر (۱/۴۹ درصد) در دوره دکتری حرفه‌ای و ۹۴,۳۱۱ نفر (۱/۹۶ درصد) در دوره تحصیلی دکتری تخصصی به تحصیل مشغول هستند. همچنین در جدول مذکور می‌توان مجموع تعداد دانشجویان مشغول به تحصیل در هر دوره تحصیلی را به تفکیک استان محل تحصیل مشاهده نمود.

جدول ۳. مقایسه استانی تعداد دانشجویان بر حسب دوره تحصیلی

استان	دوره تحصیلی	کار دانی	کارشناسی	کارشناسی ارشد	دکتری حرفه‌ای	دکتری تخصصی	جمع
آذربایجان شرقی	۴۳۵۶۹	۱۳۰۹۴۰	۳۸۶۳۱	۴۳۳۴	۴۳۱۳	۲۲۱۷۸۷	
آذربایجان غربی	۳۳۰۰۷	۸۷۷۹۱	۱۴۳۹۹	۲۰۴۲	۱۴۰۵	۱۳۸۶۴۴	
اردبیل	۱۶۹۱۹	۴۵۸۴۱	۸۵۴۳	۱۲۰۰	۶۵۸	۷۳۱۶۱	
اصفهان	۶۲۰۹۳	۱۹۷۳۰۷	۴۶۵۶۳	۴۸۸۲	۸۱۲۳	۳۱۸۹۶۸	
البرز	۲۷۸۹۸	۶۸۷۷۰	۱۷۲۰۸	۷۳۰	۲۹۱۸	۱۱۷۵۲۴	
ایلام	۱۱۹۹۲	۳۱۰۸۳	۵۳۴۶	۳۸۷	۲۰۵	۴۹۰۱۳	
بوشهر	۲۶۳۰۵	۴۵۸۷۶	۱۱۵۵۱	۵۲۴	۱۸۶	۸۴۴۴۲	
تهران	۲۰۲۹۱۶	۴۹۵۵۳۸	۱۸۲۱۸۹	۱۵۲۲۳	۳۹۸۸۶	۹۳۵۷۵۲	
چهارمحال و بختیاری	۱۱۸۵۸	۳۱۸۶۷	۵۲۸۹	۱۲۶۹	۴۶۵	۵۰۷۴۸	
خراسان جنوبی	۱۰۶۱۴	۳۲۹۸۱	۵۶۷۹	۶۷۱	۴۳۶	۵۰۳۸۱	
خراسان رضوی	۷۷۵۲۰	۱۷۷۷۲۶	۳۶۸۷۶	۴۰۷۵	۶۵۲۸	۳۰۲۷۲۵	
خراسان شمالی	۱۲۶۰۵	۲۹۰۶۷	۳۰۱۷	۲۵۹	۴۴	۴۴۹۹۲	
خوزستان	۶۶۳۶۸	۱۷۰۱۶۱	۲۴۵۲۷	۳۱۷۵	۲۸۸۷	۲۶۷۱۱۸	
زنجان	۱۴۴۴۹	۴۲۴۸۶	۱۱۹۹۱	۱۱۵۴	۱۰۲۵	۷۱۳۰۵	
سمنان	۱۷۶۲۸	۶۱۱۶۳	۲۴۸۸۸	۲۴۴۱	۲۱۷۷	۱۰۸۲۹۷	
سیستان و بلوچستان	۲۴۴۲۱	۷۱۴۲۹	۱۱۴۹۱	۲۴۶۲	۱۱۱۲	۱۱۰۹۱۵	
فارس	۶۱۲۳۴	۱۶۴۰۳۸	۲۹۹۳۶	۵۵۳۵	۴۲۳۰	۲۶۴۹۷۳	
قزوین	۳۲۳۲۰	۷۳۳۷۱	۱۸۷۴۷	۷۶۴	۸۵۹	۱۲۶۰۶۱	
قم	۱۲۷۳۴	۴۲۳۹۴	۱۵۶۹۷	۷۲۳	۱۹۸۰	۷۳۵۲۸	
کردستان	۱۵۹۲۶	۴۴۷۱۱	۷۸۳۰	۱۱۴۲	۴۹۸	۷۰۱۰۷	
کرمان	۳۷۶۵۵	۹۵۲۱۹	۲۴۴۶۸	۳۱۶۴	۱۷۵۹	۱۶۲۲۶۵	
کرمانشاه	۲۴۷۲۷	۶۳۸۸۳	۱۱۷۶۷	۱۴۱۵	۱۰۹۰	۱۰۲۸۸۲	
کهگیلویه و بویراحمد	۱۵۲۳۲	۳۴۳۶۱	۷۳۵۱	۴۴۳	۳۳۷	۵۷۷۲۴	
گلستان	۲۳۷۰۶	۵۴۳۰۹	۱۱۶۳۰	۶۴۴	۹۳۱	۹۱۲۲۰	
گیلان	۳۹۵۴۱	۸۷۴۷۳	۱۸۸۸۱	۱۶۴۵	۱۴۲۸	۱۴۸۹۶۸	
لرستان	۲۷۷۲۴	۶۸۴۸۱	۱۱۷۵۴	۹۰۴	۶۵۶	۱۰۹۵۱۹	
مازندران	۵۴۳۷۰	۱۴۴۹۸۹	۳۸۶۲۵	۴۰۷۷	۲۸۲۹	۲۴۴۸۹۰	
مرکزی	۲۲۴۴۶	۶۴۷۶۰	۲۳۵۳۹	۷۱۹	۱۲۲۳	۱۱۲۶۸۷	
هرمزگان	۲۷۹۷۷	۴۷۷۸۱	۱۶۲۱۷	۲۳۷۷	۱۱۸۷	۹۵۵۳۹	
همدان	۲۰۳۲۸	۶۵۴۲۷	۱۳۱۰۶	۱۳۳۵	۱۵۷۵	۱۰۱۷۷۱	
یزد	۱۹۷۴۶	۴۷۹۶۰	۲۲۸۱۰	۲۱۹۹	۱۳۶۱	۹۴۰۷۶	
جمع کل	۱۰۹۶۰۲۸	۲۸۱۹۱۸۳	۷۲۰۵۴۶	۷۱۹۱۴	۹۴۳۱۱	۴۸۰۱۹۸۲	

۳-۱. آمار دانشجویان برحسب دستگاه اجرایی

در جدول ۴ تعداد دانشجویان برحسب دستگاه اجرایی محل تحصیل نشان داده شده است. برطبق این جدول بیشترین تعداد دانشجویان یعنی ۳۵ درصد (۱,۶۸۵,۴۶۸ نفر) در دانشگاه آزاد اسلامی و پس از آن ۱۷ درصد در دانشگاه جامع علمی کاربردی (۸۱۶,۶۲۰ نفر) مشغول به تحصیل هستند.

جدول ۴. توزیع دانشجویان برحسب دستگاه‌های اجرایی

دستگاه اجرایی	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	دانشگاه فنی و حرفه‌ای	سایر دستگاه‌های اجرایی	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی	دانشگاه پیام نور	دانشگاه جامع علمی کاربردی	دانشگاه فرهنگیان	دانشگاه آزاد اسلامی	جمع
تعداد دانشجویان	۶۵۱۵۲۴	۱۸۴۱۷۹	۲۶۴۸۵	۱۷۸۴۱۰	۴۱۳۳۱۱	۷۸۲۳۸۸	۸۱۶۶۲۰	۶۳۵۹۷	۱۶۸۵۴۶۸	۴۸۰۱۹۸۲

۲. آمار هیئت علمی تمام‌وقت دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی به تفکیک مرتبه علمی

طبق جدول ۵، از مجموع ۷۶,۱۲۵ نفر اعضای هیئت علمی تمام‌وقت دانشگاه‌ها و مؤسسات دولتی و غیردولتی کشور، ۴۰۱۸ نفر در مرتبه استادی، ۸۹۴۹ نفر در مرتبه دانشیاری، ۳۴,۲۹۲ نفر در مرتبه استادیاری، ۲۸,۳۴۱ نفر در مرتبه مربی قرار دارند. همچنین در جدول مذکور می‌توان مجموع تعداد اعضای هیئت علمی تمام‌وقت در هر مرتبه علمی را به تفکیک استان مشاهده نمود.

جدول ۵. توزیع استانی تعداد اعضای هیئت علمی به تفکیک مرتبه علمی

استان	مرتبه علمی	استاد	دانشیار	استادیار	مربی	مربی آموزشیار	جمع
آذربایجان شرقی	۲۵۴	۶۰۶	۱۶۴۸	۱۹۰۶	۴۱	۴۴۵۵	
آذربایجان غربی	۶۴	۱۶۸	۷۹۹	۸۴۱	۱۹	۱۸۹۱	
اردبیل	۱۳	۹۶	۴۳۱	۴۶۵	۹	۱۰۱۴	
اصفهان	۳۲۲	۷۰۹	۲۲۰۹	۱۹۰۲	۲۲	۵۱۶۴	
البرز	۱۶۸	۲۴۴	۹۱۴	۴۰۱	۷	۱۷۳۴	
ایلام	۱	۳۵	۲۵۸	۳۴۲	۲	۶۲۸	
بوشهر	۵	۲۷	۳۶۰	۳۸۳	۳	۷۷۸	
تهران	۱۸۲۲	۳۳۱۸	۹۱۲۹	۳۶۹۱	۱۰۵	۱۸۰۶۵	
چهارمحال و بختیاری	۱۸	۹۲	۳۹۲	۳۱۵	۷	۸۲۴	
خراسان جنوبی	۱۰	۷۰	۳۷۱	۴۰۲	۴	۸۵۷	
خراسان رضوی	۳۳۵	۵۷۸	۱۸۵۴	۱۴۷۷	۱۲	۴۲۵۶	
خراسان شمالی	۱	۷	۲۴۶	۳۴۰	۱	۵۹۵	
خوزستان	۱۱۷	۲۶۹	۱۳۹۹	۱۸۹۶	۴۲	۳۷۲۳	

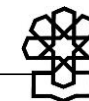
استان	مرتبه علمی	استاد	دانشیار	استادیار	مربی	مربی آموزشیار	جمع
زنجان	۲۲	۱۰۲	۷۹۵	۶۱۵	۴	۱۵۳۸	
سمنان	۳۶	۱۶۸	۱۰۲۵	۷۸۵	۶	۲۰۲۰	
سیستان و بلوچستان	۲۸	۱۴۵	۶۳۲	۱۰۱۲	۱۰	۱۸۲۷	
فارس	۲۴۴	۴۱۲	۱۷۸۰	۱۷۹۸	۵۵	۴۲۸۹	
قزوین	۳۱	۱۴۰	۷۲۳	۶۳۶	۲	۱۵۳۲	
قم	۱۷	۹۵	۶۸۸	۳۳۶	۱	۱۱۳۷	
کردستان	۹	۶۴	۴۵۸	۴۳۰	۵	۹۶۶	
کرمان	۱۲۰	۲۳۵	۱۲۳۵	۱۱۸۴	۳۴	۲۸۰۸	
کرمانشاه	۳۴	۱۱۶	۶۳۴	۵۷۳	۹	۱۳۶۶	
کهگیلویه و بویراحمد	۴	۴۴	۳۱۱	۳۵۳	۲	۷۱۴	
گلستان	۲۹	۹۹	۵۶۷	۵۶۶	۴	۱۲۶۵	
گیلان	۵۱	۱۹۳	۸۱۵	۹۲۰	۱۸	۱۹۹۷	
لرستان	۸	۶۲	۴۶۸	۶۵۷	۹	۱۲۰۴	
مازندران	۱۳۵	۳۶۵	۱۵۵۰	۱۵۹۶	۲۷	۳۶۷۳	
مرکزی	۱۶	۱۱۰	۷۸۲	۸۴۹	۱۱	۱۷۶۸	
هرمزگان	۱	۲۸	۳۲۸	۴۴۰	۱۳	۸۱۰	
همدان	۶۳	۱۷۶	۷۳۱	۶۵۲	۱۸	۱۶۴۰	
یزد	۴۰	۱۷۶	۷۶۰	۵۷۸	۲۳	۱۵۷۷	
جمع کل	۴۰۱۸	۸۹۴۹	۳۴۲۹۲	۲۸۳۴۱	۵۲۵	۷۶۱۲۵	

۳. آمار دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی در کشور

جدول ۶ آمار دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی در کشور را برحسب نوع دستگاه اجرایی و به تفکیک استان نشان می‌دهد. برطبق اطلاعات این جدول در مجموع ۲۸۷۱ دانشگاه و مؤسسه آموزش عالی در کشور وجود دارد که از این تعداد ۱۵۸ مورد (۵/۵ درصد) دانشگاه‌ها و مؤسسات وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری هستند. همچنین ۱۶۹ دانشگاه فنی و حرفه‌ای، ۴۶۶ واحد پیام نور، ۱۰۱۱ واحد دانشگاه علمی و کاربردی، ۱۰۳ واحد دانشگاه فرهنگیان، ۵۰۵ واحد دانشگاه آزاد اسلامی و ۶۱ دانشگاه و مؤسسه آموزش عالی وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در کشور وجود دارد. همچنین در جدول مذکور می‌توان مجموع تعداد دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی وابسته به هر دستگاه اجرایی را به تفکیک استان محل استقرار مشاهده نمود.

جدول ۶. مقایسه تعداد دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی در استان‌ها

استان	دستگاه اجرایی	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	دانشگاه/ آموزشکده فنی و حرفه‌ای	سایر دستگاه‌های اجرایی	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	مؤسسات آموزش عالی غیردولتی- غیرانتفاعی	دانشگاه پیام نور	دانشگاه جامع علمی کاربردی	دانشگاه فرهنگیان	دانشگاه آزاد اسلامی	جمع
آذربایجان شرقی	۸	۸	۸	۲	۱	۱۶	۲۸	۴۲	۳	۴۶	۱۵۴
آذربایجان غربی	۳	۳	۴	۱	۱	۱۱	۲۰	۲۵	۴	۱۸	۸۷
اردبیل	۱	۱	۳	۰	۱	۴	۱۲	۲۰	۳	۱۳	۵۷
اصفهان	۷	۷	۱۲	۲	۲	۳۰	۴۰	۴۷	۵	۳۰	۱۷۵
البرز	۶	۶	۲	۳	۱	۱	۹	۳۳	۲	۵	۶۲
ایلام	۱	۱	۲	۱	۱	۱	۱۰	۱۴	۲	۸	۴۰
بوشهر	۱	۱	۲	۰	۱	۳	۱	۱۹	۲	۱۳	۵۳
تهران	۲۹	۲۹	۸	۲۶	۷	۲۱	۱۷	۲۰۶	۱۰	۳۵	۳۵۹
چهارمحال و بختیاری	۱	۱	۵	۰	۱	۱	۱۱	۱۵	۳	۶	۴۳
خراسان جنوبی	۳	۳	۵	۰	۱	۲	۱۲	۱۶	۳	۸	۵۰
خراسان رضوی	۱۱	۱۱	۱۱	۲	۶	۳۲	۲۹	۶۴	۶	۲۴	۱۸۵
خراسان شمالی	۴	۴	۵	۱	۲	۳	۸	۱۲	۲	۷	۴۴
خوزستان	۷	۷	۵	۲	۵	۶	۳۰	۳۴	۸	۲۷	۱۲۴
زنجان	۲	۲	۲	۰	۱	۵	۸	۱۹	۲	۸	۴۷
سمنان	۶	۶	۴	۱	۲	۱۰	۹	۲۱	۲	۱۰	۶۵
سیستان و بلوچستان	۵	۵	۴	۱	۳	۸	۱۰	۳۱	۲	۹	۷۳
فارس	۱۴	۱۴	۱۳	۲	۵	۱۲	۴۰	۴۴	۶	۵۱	۱۸۷
قزوین	۲	۲	۲	۰	۱	۲۲	۸	۲۳	۲	۸	۶۸
قم	۵	۵	۲	۴	۱	۱۲	۳	۲۰	۳	۲	۵۲
کردستان	۱	۱	۳	۰	۱	۵	۱۰	۱۸	۲	۷	۴۷
کرمان	۷	۷	۱۱	۱	۴	۱۳	۲۸	۳۸	۲	۱۸	۱۲۲

استان	دستگاه اجرایی	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	دانشگاه / آموزشکده فنی و حرفه‌ای	سایر دستگاه‌های اجرایی	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی	دانشگاه پیام نور	دانشگاه جامع علمی کاربردی	دانشگاه فرهنگیان	دانشگاه آزاد اسلامی	جمع
کرمانشاه	۲	۴	۱	۱	۱	۴	۱۴	۲۰	۳	۱۱	۶۰
کهگیلویه و بویراحمد	۱	۲	۰	۰	۱	۲	۹	۱۲	۲	۷	۳۶
گلستان	۳	۵	۰	۰	۱	۱۴	۱۱	۲۱	۳	۱۵	۷۳
گیلان	۲	۷	۱	۱	۱	۱۸	۱۷	۳۳	۲	۲۴	۱۰۵
لرستان	۲	۵	۱	۱	۱	۵	۹	۳۱	۴	۱۳	۷۱
مازندران	۸	۱۱	۳	۳	۲	۴۴	۱۷	۳۸	۷	۲۲	۱۵۲
مرکزی	۴	۴	۱	۱	۲	۱۱	۱۱	۲۳	۲	۱۹	۷۷
هرمزگان	۴	۳	۱	۱	۲	۲	۱۴	۲۴	۲	۱۸	۷۰
همدان	۵	۶	۱	۱	۱	۷	۱۲	۲۵	۲	۱۲	۷۱
یزد	۳	۹	۱	۱	۱	۳	۹	۲۳	۲	۱۱	۶۲
جمع کل	۱۵۸	۱۶۹	۵۸	۵۸	۶۱	۳۲۸	۴۶۶	۱۰۱۱	۱۰۳	۵۰۵	۲۸۷۱

پیوست‌ها

۱. استان آذربایجان شرقی

جدول ۱. تعداد دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی

تعداد	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	دانشگاه فنی و حرفه‌ای	سایر دستگاه‌های اجرایی	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی	دانشگاه پیام نور	دانشگاه جامع علمی کاربردی	دانشگاه فرهنگیان	دانشگاه آزاد اسلامی	جمع
۱۵۴	۸	۸	۲	۱	۱۶	۲۸	۴۲	۳	۴۶	۱۵۴

جدول ۲. تعداد اعضای هیئت علمی به تفکیک مرتبه علمی

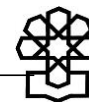
مرتبه	استاد	دانشیار	استادیار	مربی	مربی آموزشیار	جمع
تعداد	۲۵۴	۶۰۶	۱۶۴۸	۱۹۰۶	۴۱	۴۴۵۵

جدول ۳. تعداد دانشجویان بر حسب دوره تحصیلی

دستگاه اجرایی	کاردانی	کارشناسی	کارشناسی ارشد	دکتری حرفه‌ای	دکتری تخصصی	جمع
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	۴۰۵	۲۳۰۰۷	۸۶۹۹	۲۲۹	۲۵۸۷	۳۴۹۲۷
دانشگاه پیام نور	۰	۳۴۲۱۵	۱۰۳۰	۰	۲۱	۳۵۲۶۶
دانشگاه جامع علمی کاربردی	۱۲۷۳۱	۱۰۹۵۹	۵۳	۰	۰	۲۳۷۴۳
دانشگاه فرهنگیان	۰	۲۴۶۱	۰	۰	۰	۲۴۶۱
دانشگاه فنی و حرفه‌ای	۷۱۸۶	۸۴۹	۰	۰	۰	۸۰۳۵
سایر دستگاه‌های اجرایی	۳	۱۳۹	۱۰۴	۰	۰	۲۴۶
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	۱۸۰	۲۹۳۴	۱۳۴۵	۲۹۴۳	۱۱۸۱	۸۵۸۳
مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی	۳۹۵۸	۹۷۳۸	۹۷۵	۰	۰	۱۴۶۷۱
دانشگاه آزاد اسلامی	۱۹۱۰۶	۴۶۶۳۸	۲۶۴۲۵	۱۱۶۲	۵۲۴	۹۳۸۵۵
جمع	۴۳۵۶۹	۱۳۰۹۴۰	۳۸۶۳۱	۴۳۳۴	۴۳۱۳	۲۲۱۷۸۷

جدول ۴. تعداد دانشجویان بر حسب گروه تحصیلی

گروه تحصیلی	علوم انسانی	علوم پایه	علوم پزشکی	فنی و مهندسی	کشاورزی و دامپزشکی	هنر	جمع
تعداد	۸۸۷۳۶	۱۴۴۶۱	۱۲۰۱۶	۷۷۳۳۷	۱۲۰۹۳	۱۷۱۴۴	۲۲۱۷۸۷

۲. استان آذربایجان غربی

جدول ۱. تعداد دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی

دستگاه اجرایی	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	دانشگاه / آموزشگاه فنی و حرفه‌ای	سایر دستگاه‌های اجرایی	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی	دانشگاه پیام نور	دانشگاه جامع علمی کاربردی	دانشگاه فرهنگیان	دانشگاه آزاد اسلامی	جمع
تعداد	۳	۴	۱	۱	۱۱	۲۰	۲۵	۴	۱۸	۸۷

جدول ۲. تعداد اعضای هیئت علمی به تفکیک مرتبه علمی

مرتبه	استاد	دانشیار	استادیار	مربی	مربی آموزشیار	جمع
تعداد	۶۴	۱۶۸	۷۹۹	۸۴۱	۱۹	۱۸۹۱

جدول ۳. تعداد دانشجویان برحسب دوره تحصیلی

دستگاه اجرایی	کاردانی	کارشناسی	کارشناسی ارشد	دکتری حرفه‌ای	دکتری تخصصی	جمع
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	۲۴۱	۱۲۱۰۵	۳۹۰۷	۳۵۸	۱۱۳۸	۱۷۷۴۹
دانشگاه پیام نور	۰	۳۴۴۸۱	۱۰۳۴	۰	۰	۳۵۵۱۵
دانشگاه جامع علمی کاربردی	۹۶۷۷	۸۴۴۴	۰	۰	۰	۱۸۱۲۱
دانشگاه فرهنگیان	۰	۲۳۵۰	۰	۰	۰	۲۳۵۰
دانشگاه فنی و حرفه‌ای	۵۳۶۹	۲۲۲	۰	۰	۰	۵۵۹۱
سایر دستگاه‌های اجرایی	۰	۱۱۴	۳۸	۰	۰	۱۵۲
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	۹۸	۲۱۰۹	۳۷۰	۱۳۱۱	۲۰۹	۴۰۹۷
مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی	۳۵۹۵	۵۶۴۸	۲۷۹	۰	۰	۹۵۲۲
دانشگاه آزاد اسلامی	۱۴۰۲۷	۲۲۳۱۸	۸۷۷۱	۳۷۳	۵۸	۴۵۵۴۷
جمع	۳۳۰۰۷	۸۷۷۹۱	۱۴۳۹۹	۲۰۴۲	۱۴۰۵	۱۳۸۶۴۴

جدول ۴. تعداد دانشجویان برحسب گروه تحصیلی

گروه تحصیلی	علوم انسانی	علوم پایه	علوم پزشکی	فنی و مهندسی	کشاورزی و دامپزشکی	هنر	جمع
تعداد	۷۱۶۴۲	۸۷۶۹	۵۹۸۱	۳۳۲۳۷	۱۰۰۰۹	۹۰۰۶	۱۳۸۶۴۴

۳. استان اردبیل

جدول ۱. تعداد دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی

دستگاه اجرایی	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی	دانشگاه پیام نور	دانشگاه جامع علمی کاربردی	دانشگاه فرهنگیان	دانشگاه آزاد اسلامی	جمع
تعداد	۱	۱	۴	۱۲	۲۰	۳	۱۳	۵۷

جدول ۲. تعداد اعضای هیئت علمی به تفکیک مرتبه علمی

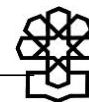
مرتبه	استاد	دانشیار	استادیار	مربی	مربی آموزشیار	جمع
تعداد	۱۳	۹۶	۴۳۱	۴۶۵	۹	۱۰۱۴

جدول ۳. تعداد دانشجویان بر حسب دوره تحصیلی

دستگاه اجرایی	کاردانی	کارشناسی	کارشناسی ارشد	دکتری حرفه‌ای	دکتری تخصصی	جمع
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	۱۱	۸۳۵۰	۲۴۵۴	۰	۴۸۱	۱۱۲۹۶
دانشگاه پیام نور	۰	۱۴۵۹۱	۱۲۳	۰	۰	۱۴۷۱۴
دانشگاه جامع علمی کاربردی	۶۱۰۴	۴۸۷۶	۰	۰	۰	۱۰۹۸۰
دانشگاه فرهنگیان	۰	۱۱۸۹	۰	۰	۰	۱۱۸۹
دانشگاه فنی و حرفه‌ای	۲۵۳۴	۱۴۳	۰	۰	۰	۲۶۷۷
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	۱۱۴	۲۰۰۹	۶۰	۸۴۹	۸۱	۳۱۱۳
مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی	۱۴۶۱	۱۸۱۵	۲۰	۰	۰	۳۲۹۶
دانشگاه آزاد اسلامی	۶۶۹۵	۱۲۸۶۸	۵۸۸۶	۳۵۱	۹۶	۲۵۸۹۶
جمع	۱۶۹۱۹	۴۵۸۴۱	۸۵۴۳	۱۲۰۰	۶۵۸	۷۳۱۶۱

جدول ۴. تعداد دانشجویان بر حسب گروه تحصیلی

گروه تحصیلی	علوم انسانی	علوم پایه	علوم پزشکی	فنی و مهندسی	کشاورزی و دامپزشکی	هنر	جمع
تعداد	۳۵۵۲۵	۴۲۹۴	۴۷۷۱	۱۸۴۴۱	۴۲۲۵	۵۸۰۵	۷۳۱۶۱

جدول ۱. تعداد دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی

دستگاه اجرایی	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	دانشکده / آموزشکده فنی و حرفه‌ای	سایر دستگاه‌های اجرایی	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی	دانشگاه پیام نور	دانشگاه جامع علمی کاربردی	دانشگاه فرهنگیان	دانشگاه آزاد اسلامی	جمع
تعداد	۷	۱۲	۲	۲	۳۰	۴۰	۴۷	۵	۳۰	۱۷۵

جدول ۲. تعداد اعضای هیئت علمی به تفکیک مرتبه علمی

مرتبه	استاد	دانشیار	استادیار	مربی	مربی آموزشیار	جمع
تعداد	۳۲۲	۷۰۹	۲۲۰۹	۱۹۰۲	۲۲	۵۱۶۴

جدول ۳. تعداد دانشجویان بر حسب دوره تحصیلی

دستگاه اجرایی	کاردانی	کارشناسی	کارشناسی ارشد	دکتری حرفه‌ای	دکتری تخصصی	جمع
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	۰	۱۸۰۸۰	۱۲۴۰۰	۰	۴۰۰۸	۳۴۴۸۸
دانشگاه پیام نور	۰	۶۶۸۳۳	۲۹۶۳	۰	۱۵	۶۹۸۱۱
دانشگاه جامع علمی کاربردی	۲۳۷۶۳	۱۵۶۶۱	۶۰	۰	۰	۳۹۴۸۴
دانشگاه فرهنگیان	۰	۳۸۸۵	۰	۰	۰	۳۸۸۵
دانشگاه فنی و حرفه‌ای	۱۱۷۳۴	۱۸۸۱	۰	۰	۰	۱۳۶۱۵
سایر دستگاه‌های اجرایی	۱۸	۳۴۹	۱۴۵	۰	۰	۵۱۲
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	۶۳	۴۴۰۲	۱۴۲۲	۳۷۶۰	۱۶۵۹	۱۱۳۰۶
مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی	۱۳۶۲۰	۳۲۴۱۶	۲۸۲۲	۰	۱۱	۴۸۸۶۹
دانشگاه آزاد اسلامی	۱۲۸۹۵	۵۳۸۰۰	۲۶۷۵۱	۱۱۲۲	۲۴۳۰	۹۶۹۹۸
جمع	۶۲۰۹۳	۱۹۷۳۰۷	۴۶۵۶۳	۴۸۸۲	۸۱۲۳	۳۱۸۹۶۸

جدول ۴. تعداد دانشجویان بر حسب گروه تحصیلی

گروه تحصیلی	علوم انسانی	علوم پایه	علوم پزشکی	فنی و مهندسی	کشاورزی و دامپزشکی	هنر	جمع
تعداد	۱۳۳۶۷۴	۱۷۷۰۵	۱۵۶۹۱	۱۱۴۶۴۸	۹۵۹۵	۲۷۶۵۵	۳۱۸۹۶۸

۵. استان البرز

جدول ۱. تعداد دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی

دستگاه اجرایی	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	دانشکده / آموزشکده فنی و حرفه‌ای	سایر دستگاه‌های اجرایی	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی	دانشگاه پیام نور	دانشگاه جامع علمی کاربردی	دانشگاه فرهنگیان	دانشگاه آزاد اسلامی	جمع
تعداد	۶	۲	۳	۱	۱	۹	۳۳	۲	۵	۶۲

جدول ۲. تعداد اعضای هیئت علمی به تفکیک مرتبه علمی

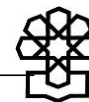
مرتبه	استاد	دانشیار	استادیار	مربی	مربی آموزشیار	جمع
تعداد	۱۶۸	۲۴۴	۹۱۴	۴۰۱	۷	۱۷۳۴

جدول ۳. تعداد دانشجویان بر حسب دوره تحصیلی

دستگاه اجرایی	کاردانی	کارشناسی	کارشناسی ارشد	دکتری حرفه‌ای	دکتری تخصصی	جمع
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	۰	۶۹۸۳	۷۰۶۰	۰	۲۴۶۸	۱۶۵۱۱
دانشگاه پیام نور	۰	۲۲۴۷۹	۲۰۱۲	۰	۰	۲۴۴۹۱
دانشگاه جامع علمی کاربردی	۱۷۵۸۱	۹۶۰۰	۶۵	۰	۰	۲۷۲۴۶
دانشگاه فرهنگیان	۱۶	۱۰۷۳	۰	۰	۰	۱۰۸۹
دانشگاه فنی و حرفه‌ای	۳۴۷۴	۰	۰	۰	۰	۳۴۷۴
سایر دستگاه‌های اجرایی	۰	۰	۰	۰	۶۳	۶۳
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	۱۱۴	۹۲۳	۳۵	۲۰۱	۰	۱۲۷۳
مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی	۴۵۵	۱۰۹۳	۲۱	۰	۰	۱۵۶۹
دانشگاه آزاد اسلامی	۶۲۵۸	۲۶۶۱۹	۸۰۱۵	۵۲۹	۳۸۷	۴۱۸۰۸
جمع	۲۷۸۹۸	۶۸۷۷۰	۱۷۲۰۸	۷۳۰	۲۹۱۸	۱۱۷۵۲۴

جدول ۴. تعداد دانشجویان بر حسب گروه تحصیلی

گروه تحصیلی	علوم انسانی	علوم پایه	علوم پزشکی	فنی و مهندسی	کشاورزی و دامپزشکی	هنر	جمع
تعداد	۵۴۸۵۶	۷۱۱۱	۲۲۶۵	۳۲۱۵۲	۱۰۳۱۴	۱۰۸۲۶	۱۱۷۵۲۴

جدول ۱. تعداد دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی

دستگاه اجرایی	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	دانشگاه / آموزشگاه فنی و حرفه‌ای	سایر دستگاه‌های اجرایی	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی	دانشگاه پیام نور	دانشگاه جامع علمی کاربردی	دانشگاه فرهنگیان	دانشگاه آزاد اسلامی	جمع
تعداد	۱	۲	۱	۱	۱	۱۰	۱۴	۲	۸	۴۰

جدول ۲. تعداد اعضای هیئت علمی به تفکیک مرتبه علمی

مرتبه	استاد	دانشیار	استادیار	مربی	مربی آموزشیار	جمع
تعداد	۱	۳۵	۲۵۸	۳۴۲	۲	۶۳۸

جدول ۳. تعداد دانشجویان بر حسب دوره تحصیلی

دستگاه اجرایی	کاردانی	کارشناسی	کارشناسی ارشد	دکتری حرفه‌ای	دکتری تخصصی	جمع
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	۴۳	۳۹۹۲	۱۵۶۱	۰	۱۶۵	۵۷۶۱
دانشگاه پیام نور	۰	۱۲۰۴۷	۶۹	۰	۰	۱۲۱۱۶
دانشگاه جامع علمی کاربردی	۷۴۳۸	۶۱۲۹	۰	۰	۰	۱۳۵۶۷
دانشگاه فرهنگیان	۰	۷۹۳	۰	۰	۰	۷۹۳
دانشگاه فنی و حرفه‌ای	۱۵۱۸	۱۵۸	۰	۰	۰	۱۶۷۶
سایر دستگاه‌های اجرایی	۰	۸۶	۵۷	۰	۰	۱۴۳
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	۷۵	۱۵۵۴	۸۰	۳۸۷	۶	۲۱۰۲
مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی	۵۶۱	۹۶۳	۱۷۱	۰	۰	۱۶۹۵
دانشگاه آزاد اسلامی	۲۳۵۷	۵۳۶۱	۳۴۰۸	۰	۳۴	۱۱۱۶۰
جمع	۱۱۹۹۲	۳۱۰۸۳	۵۳۴۶	۳۸۷	۲۰۵	۴۹۰۱۳

جدول ۴. تعداد دانشجویان بر حسب گروه تحصیلی

گروه تحصیلی	علوم انسانی	علوم پایه	علوم پزشکی	فنی و مهندسی	کشاورزی و دامپزشکی	هنر	جمع
تعداد	۲۷۳۳۰	۱۷۳۹	۲۱۰۲	۱۲۹۲۲	۲۸۹۲	۲۰۲۸	۴۹۰۱۳

۷. استان بوشهر

جدول ۱. تعداد دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی

دستگاه اجرایی	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	دانشکده / آموزشکده فنی و حرفه‌ای	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی	دانشگاه پیام نور	دانشگاه جامع علمی کاربردی	دانشگاه فرهنگیان	دانشگاه آزاد اسلامی	جمع
تعداد	۱	۲	۱	۳	۱۲	۱۹	۲	۱۳	۵۳

جدول ۲. تعداد اعضای هیئت علمی به تفکیک مرتبه علمی

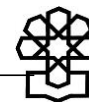
مرتبه	استاد	دانشیار	استادیار	مربی	مربی آموزشیار	جمع
تعداد	۵	۲۷	۳۶۰	۳۸۳	۳	۷۷۸

جدول ۳. تعداد دانشجویان بر حسب دوره تحصیلی

دستگاه اجرایی	کاردانی	کارشناسی	کارشناسی ارشد	دکتری حرفه‌ای	دکتری تخصصی	جمع
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	۲۹	۳۷۱۸	۸۷۸	۰	۶۶	۴۶۹۱
دانشگاه پیام نور	۰	۱۳۱۸۶	۱۲۵۵	۰	۹	۱۴۴۵۰
دانشگاه جامع علمی کاربردی	۱۶۸۰۱	۹۵۲۷	۳۷	۰	۰	۲۶۳۶۵
دانشگاه فرهنگیان	۰	۱۰۹۲	۰	۰	۰	۱۰۹۲
دانشگاه فنی و حرفه‌ای	۱۹۰۲	۷۵	۰	۰	۰	۱۹۷۷
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	۸۸	۱۴۱۰	۱۲۳	۵۲۴	۳۲	۲۱۷۷
مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی	۸۱۱	۱۶۸۱	۸۴	۰	۰	۲۵۷۶
دانشگاه آزاد اسلامی	۶۶۷۴	۱۵۱۸۷	۹۱۷۴	۰	۷۹	۳۱۱۱۴
جمع	۲۶۳۰۵	۴۵۸۷۶	۱۱۵۵۱	۵۲۴	۱۸۶	۸۴۴۴۲

جدول ۴. تعداد دانشجویان بر حسب گروه تحصیلی

گروه تحصیلی	علوم انسانی	علوم پایه	علوم پزشکی	فنی و مهندسی	کشاورزی و دامپزشکی	هنر	جمع
تعداد	۴۱۷۱۰	۲۰۲۰	۲۳۸۱	۳۳۳۶۶	۲۱۴۹	۲۸۱۶	۸۴۴۴۲

جدول ۱. تعداد دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی

جمع	دانشگاه آزاد اسلامی	دانشگاه فرهنگیان	دانشگاه جامع علمی کاربردی	دانشگاه پیام نور	مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	سایر دستگاه‌های اجرایی	دانشکده / آموزشکده فنی و حرفه‌ای	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	دستگاه اجرایی
۳۵۹	۳۵	۱۰	۲۰۶	۱۷	۲۱	۷	۲۶	۸	۲۹	تعداد

جدول ۲. تعداد اعضای هیئت علمی به تفکیک مرتبه علمی

جمع	مربی آموزشیار	مربی	استادیار	دانشیار	استاد	مرتبه
۱۸۰۶۵	۱۰۵	۳۶۹۱	۹۱۲۹	۳۳۱۸	۱۸۲۲	تعداد

جدول ۳. تعداد دانشجویان برحسب دوره تحصیلی

جمع	دکتری تخصصی	دکتری حرفه‌ای	کارشناسی ارشد	کارشناسی	کاردانی	دستگاه اجرایی
۱۳۳۳۷۸	۱۷۸۹۷	۸۸۹	۵۹۷۸۰	۵۴۸۱۲	۰	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
۸۳۱۵۸	۸۱۵	۰	۱۳۵۶۲	۶۸۷۸۱	۰	دانشگاه پیام نور
۲۳۵۵۸۲	۰	۰	۳۸۸	۱۰۴۱۵۱	۱۳۱۰۴۳	دانشگاه جامع علمی کاربردی
۶۳۲۳	۰	۰	۳۷	۶۲۶۳	۲۳	دانشگاه فرهنگیان
۱۴۸۱۰	۰	۰	۰	۴۸۹۶	۹۹۱۴	دانشگاه فنی و حرفه‌ای
۱۹۶۲۰	۱۰۷۵	۰	۶۹۲۳	۱۰۶۶۸	۹۵۴	سایر دستگاه‌های اجرایی
۳۳۶۶۲	۹۱۳۲	۹۵۴۸	۶۲۴۶	۸۷۱۹	۱۷	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
۲۶۱۶۶	۴۲۱	۰	۶۵۶۲	۱۸۱۰۹	۱۰۷۴	مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی
۳۸۳۰۵۳	۱۰۵۴۶	۴۷۸۶	۸۸۶۹۱	۲۱۹۱۳۹	۵۹۸۹۱	دانشگاه آزاد اسلامی
۹۳۵۷۵۲	۳۹۸۸۶	۱۵۲۲۳	۱۸۲۱۸۹	۴۹۵۵۳۸	۲۰۲۹۱۶	جمع

جدول ۴. تعداد دانشجویان برحسب گروه تحصیلی

جمع	هنر	کشاورزی و دامپزشکی	فنی و مهندسی	علوم پزشکی	علوم پایه	علوم انسانی	گروه تحصیلی
۹۳۵۷۵۲	۱۰۳۹۵۸	۲۲۲۵۹	۲۸۱۱۸۸	۴۴۸۳۵	۵۸۷۱۵	۴۲۴۷۹۷	تعداد

۹. استان چهارمحال و بختیاری

جدول ۱. تعداد دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی

دستگاه اجرایی	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی	دانشگاه پیام نور	دانشگاه جامع علمی کاربردی	دانشگاه فرهنگیان	دانشگاه آزاد اسلامی	جمع
تعداد	۱	۱	۱	۱۱	۱۵	۳	۶	۴۳

جدول ۲. تعداد اعضای هیئت علمی به تفکیک مرتبه علمی

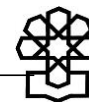
مرتبه	استاد	دانشیار	استادیار	مربی	مربی آموزشیار	جمع
تعداد	۱۸	۹۲	۳۹۲	۳۱۵	۷	۸۲۴

جدول ۳. تعداد دانشجویان بر حسب دوره تحصیلی

دستگاه اجرایی	کاردانی	کارشناسی	کارشناسی ارشد	دکتري حرفه‌ای	دکتري تخصصی	جمع
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	۰	۴۸۴۴	۲۰۹۱	۲۴۳	۲۷۹	۷۴۵۷
دانشگاه پیام نور	۰	۱۲۷۶۱	۴۵۷	۰	۰	۱۳۲۱۸
دانشگاه جامع علمی کاربردی	۴۵۹۶	۳۸۳۰	۳	۰	۰	۸۴۲۹
دانشگاه فرهنگیان	۰	۱۱۶۲	۰	۰	۰	۱۱۶۲
دانشگاه فنی و حرفه‌ای	۴۰۶۸	۱۳۳	۰	۰	۰	۴۲۰۱
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	۶۳	۱۳۸۷	۱۵۷	۶۰۱	۹۲	۲۳۰۰
مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی	۱	۱۹۷	۰	۰	۰	۱۹۸
دانشگاه آزاد اسلامی	۳۱۳۰	۷۵۵۳	۲۵۸۱	۴۲۵	۹۴	۱۳۷۸۳
جمع	۱۱۸۵۸	۳۱۸۶۷	۵۲۸۹	۱۲۶۹	۴۶۵	۵۰۷۴۸

جدول ۴. تعداد دانشجویان بر حسب گروه تحصیلی

گروه تحصیلی	علوم انسانی	علوم پایه	علوم پزشکی	فنی و مهندسی	کشاورزی و دامپزشکی	هنر	جمع
تعداد	۲۲۶۳۹	۳۷۶۶	۳۴۰۹	۱۲۹۰۲	۴۶۸۰	۳۳۵۲	۵۰۷۴۸

۱۰. استان خراسان جنوبی

جدول ۱. تعداد دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی

دستگاه اجرایی	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی	دانشگاه پیام نور	دانشگاه جامع علمی کاربردی	دانشگاه فرهنگیان	دانشگاه آزاد اسلامی	جمع
تعداد	۳	۱	۲	۱۲	۱۶	۳	۸	۵۰

جدول ۲. تعداد اعضای هیئت علمی به تفکیک مرتبه علمی

مرتبه	استاد	دانشیار	استادیار	مربی	مربی آموزشیار	جمع
تعداد	۱۰	۷۰	۳۷۱	۴۰۲	۴	۸۵۷

جدول ۳. تعداد دانشجویان برحسب دوره تحصیلی

دستگاه اجرایی	کاردانی	کارشناسی	کارشناسی ارشد	دکتری حرفه‌ای	دکتری تخصصی	جمع
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	۷۲۵	۱۱۱۲۲	۲۱۱۰	۰	۳۶۶	۱۴۳۲۳
دانشگاه پیام نور	۰	۹۴۰۸	۳۲۸	۰	۰	۹۷۳۶
دانشگاه جامع علمی کاربردی	۴۳۴۸	۲۸۴۲	۸	۰	۰	۷۱۹۸
دانشگاه فرهنگیان	۰	۱۶۰۱	۰	۰	۰	۱۶۰۱
دانشگاه فنی و حرفه‌ای	۳۰۵۶	۲۰	۰	۰	۰	۳۰۷۶
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	۲۱۶	۱۶۵۲	۱۱۰	۶۷۱	۴۴	۲۶۹۳
مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی	۱۹۱	۳۷۳	۱۹	۰	۰	۵۸۳
دانشگاه آزاد اسلامی	۲۰۷۸	۵۹۶۳	۳۱۰۴	۰	۲۶	۱۱۱۷۱
جمع	۱۰۶۱۴	۳۲۹۸۱	۵۶۷۹	۶۷۱	۴۳۶	۵۰۳۸۱

جدول ۴. تعداد دانشجویان برحسب گروه تحصیلی

گروه تحصیلی	علوم انسانی	علوم پایه	علوم پزشکی	فنی و مهندسی	کشاورزی و دامپزشکی	هنر	جمع
تعداد	۲۳۵۱۳	۳۰۵۰	۳۸۵۶	۱۴۲۵۲	۳۴۴۴	۲۲۶۶	۵۰۳۸۱

۱۱. استان خراسان رضوی

جدول ۱. تعداد دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی

دستگاه اجرایی	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	دانشکده / آموزشکده فنی و حرفه‌ای	سایر دستگاه‌های اجرایی	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی	دانشگاه پیام نور	دانشگاه جامع علمی کاربردی	دانشگاه فرهنگیان	دانشگاه آزاد اسلامی	جمع
تعداد	۱۱	۱۱	۲	۶	۳۲	۲۹	۶۴	۶	۲۴	۱۸۵

جدول ۲. تعداد اعضای هیئت علمی به تفکیک مرتبه علمی

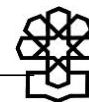
مرتبه	استاد	دانشیار	استادیار	مربی	مربی آموزشیار	جمع
تعداد	۳۳۵	۵۷۸	۱۸۵۴	۱۴۷۷	۱۲	۴۲۵۶

جدول ۳. تعداد دانشجویان بر حسب دوره تحصیلی

دستگاه اجرایی	کاردانی	کارشناسی	کارشناسی ارشد	دکتری حرفه‌ای	دکتری تخصصی	جمع
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	۴۷۴	۲۵۰۴۹	۹۶۱۷	۳۷۷	۴۱۱۱	۳۹۶۲۸
دانشگاه پیام نور	۰	۴۱۹۴۸	۲۶۴۴	۰	۷۷	۴۴۶۶۹
دانشگاه جامع علمی کاربردی	۳۳۹۹۹	۲۳۷۲۵	۸۴	۰	۰	۵۷۸۰۸
دانشگاه فرهنگیان	۰	۵۷۳۴	۰	۰	۰	۵۷۳۴
دانشگاه فنی و حرفه‌ای	۱۲۸۸۱	۲۶۱۴	۰	۰	۰	۱۵۴۹۵
سایر دستگاه‌های اجرایی	۱۶	۴۳۱	۱۱۷	۰	۰	۵۶۴
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	۴۳۸	۶۱۵۸	۱۲۲۸	۲۹۵۳	۱۴۲۱	۱۲۱۹۸
مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی	۱۵۸۵۶	۳۵۵۱۱	۴۰۲۴	۰	۱۵۰	۵۵۵۴۱
دانشگاه آزاد اسلامی	۱۳۸۵۶	۳۶۵۵۶	۱۹۱۶۲	۷۴۵	۷۶۹	۷۱۰۸۸
جمع	۷۷۵۲۰	۱۷۷۷۲۶	۳۶۸۷۶	۴۰۷۵	۶۵۲۸	۳۰۲۷۲۵

جدول ۴. تعداد دانشجویان بر حسب گروه تحصیلی

گروه تحصیلی	علوم انسانی	علوم پایه	علوم پزشکی	فنی و مهندسی	کشاورزی و دامپزشکی	هنر	جمع
تعداد	۱۳۴۱۱۳	۱۴۹۰۸	۱۸۰۷۵	۹۴۰۲۴	۱۴۶۳۶	۲۶۹۶۹	۳۰۲۷۲۵

۱۲. استان خراسان شمالی

جدول ۱. تعداد دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی

دستگاه اجرایی	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	دانشکده / آموزشکده فنی و حرفه‌ای	سایر دستگاه‌های اجرایی	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی	دانشگاه پیام نور	دانشگاه جامع علمی کاربردی	دانشگاه فرهنگیان	دانشگاه آزاد اسلامی	جمع
تعداد	۴	۵	۱	۲	۳	۸	۱۲	۲	۷	۴۴

جدول ۲. تعداد اعضای هیئت علمی به تفکیک مرتبه علمی

مرتبه	استاد	دانشیار	استادیار	مربی	مربی آموزشیار	جمع
تعداد	۱	۷	۲۴۶	۳۴۰	۱	۵۹۵

جدول ۳. تعداد دانشجویان بر حسب دوره تحصیلی

دستگاه اجرایی	کاردانی	کارشناسی	کارشناسی ارشد	دکتری حرفه‌ای	دکتری تخصصی	جمع
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	۱۵۷	۴۵۳۸	۲۸۵	۰	۰	۴۹۸۰
دانشگاه پیام نور	۰	۹۵۵۶	۱۱۰	۰	۰	۹۶۶۶
دانشگاه جامع علمی کاربردی	۴۶۲۷	۳۴۲۶	۰	۰	۰	۸۰۵۳
دانشگاه فرهنگیان	۱۷	۹۶۴	۰	۰	۰	۹۸۱
دانشگاه فنی و حرفه‌ای	۳۲۵۰	۶۵۸	۰	۰	۰	۳۹۰۸
سایر دستگاه‌های اجرایی	۰	۱۶۶	۰	۰	۰	۱۶۶
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	۱۸۱	۱۰۷۵	۳۴	۲۵۹	۰	۱۵۴۹
مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی	۱۲۷۶	۳۰۱۴	۲۲۲	۰	۰	۴۵۱۲
دانشگاه آزاد اسلامی	۳۰۹۷	۵۶۷۰	۲۳۶۶	۰	۴۴	۱۱۱۷۷
جمع	۱۲۶۰۵	۲۹۰۶۷	۳۰۱۷	۲۵۹	۴۴	۴۴۹۹۲

جدول ۴. تعداد دانشجویان بر حسب گروه تحصیلی

گروه تحصیلی	علوم انسانی	علوم پایه	علوم پزشکی	فنی و مهندسی	کشاورزی و دامپزشکی	هنر	جمع
تعداد	۲۳۲۸۱	۱۰۱۸	۲۴۰۵	۱۳۰۵۴	۱۴۲۴	۳۸۱۰	۴۴۹۹۲

۱۳. استان خوزستان

جدول ۱. تعداد دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی

دستگاه اجرایی	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	دانشکده / آموزشکده فنی و حرفه‌ای	سایر دستگاه‌های اجرایی	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی	دانشگاه پیام نور	دانشگاه جامع علمی کاربردی	دانشگاه فرهنگیان	دانشگاه آزاد اسلامی	جمع
تعداد	۷	۵	۲	۵	۶	۳۰	۳۴	۸	۲۷	۱۲۴

جدول ۲. تعداد اعضای هیئت علمی به تفکیک مرتبه علمی

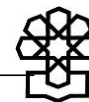
مرتبه	استاد	دانشیار	استادیار	مربی	مربی آموزشیار	جمع
تعداد	۱۱۷	۲۶۹	۱۳۹۹	۱۸۹۶	۴۲	۳۷۲۳

جدول ۳. تعداد دانشجویان بر حسب دوره تحصیلی

دستگاه اجرایی	کاردانی	کارشناسی	کارشناسی ارشد	دکتری حرفه‌ای	دکتری تخصصی	جمع
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	۳۳	۱۸۱۲۵	۵۷۳۰	۳۹۳	۱۳۵۳	۲۵۶۳۴
دانشگاه پیام نور	۰	۵۶۰۱۹	۸۲۷	۰	۰	۵۶۸۴۶
دانشگاه جامع علمی کاربردی	۱۸۹۳۷	۸۹۶۰	۵	۰	۰	۲۷۹۰۲
دانشگاه فرهنگیان	۲۷	۳۲۹۷	۰	۰	۰	۳۳۲۴
دانشگاه فنی و حرفه‌ای	۴۹۲۱	۲۶۶	۰	۰	۰	۵۱۸۷
سایر دستگاه‌های اجرایی	۴	۱۳۲۴	۲۷۲	۰	۳۰	۱۶۳۰
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	۲۱۸	۳۷۵۳	۹۱۳	۲۶۵۹	۹۸۵	۸۵۲۸
مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی	۱۹۶۴	۵۹۷۲	۲۴۷	۰	۰	۸۱۸۳
دانشگاه آزاد اسلامی	۴۰۲۶۴	۷۲۴۴۵	۱۶۵۳۳	۱۲۳	۵۱۹	۱۲۹۸۸۴
جمع	۶۶۳۶۸	۱۷۰۱۶۱	۲۴۵۲۷	۳۱۷۵	۲۸۸۷	۲۶۷۱۱۸

جدول ۴. تعداد دانشجویان بر حسب گروه تحصیلی

گروه تحصیلی	علوم انسانی	علوم پایه	علوم پزشکی	فنی و مهندسی	کشاورزی و دامپزشکی	هنر	جمع
تعداد	۱۱۶۵۹۱	۱۲۳۲۷	۱۲۰۷۴	۹۸۶۴۲	۱۴۹۲۲	۱۲۵۶۲	۲۶۷۱۱۸

جدول ۱. تعداد دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی

دستگاه اجرایی	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	دانشکده / آموزشکده فنی و حرفه‌ای	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی	دانشگاه پیام نور	دانشگاه جامع علمی کاربردی	دانشگاه فرهنگیان	دانشگاه آزاد اسلامی	جمع
تعداد	۲	۲	۱	۵	۸	۱۹	۲	۸	۴۷

جدول ۲. تعداد اعضای هیئت علمی به تفکیک مرتبه علمی

مرتبه	استاد	دانشیار	استادیار	مربی	مربی آموزشیار	جمع
تعداد	۲۲	۱۰۲	۷۹۵	۶۱۵	۴	۱۵۳۸

جدول ۳. تعداد دانشجویان برحسب دوره تحصیلی

دستگاه اجرایی	کاردانی	کارشناسی	کارشناسی ارشد	دکتری حرفه‌ای	دکتری تخصصی	جمع
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	۷۰	۶۴۱۳	۲۶۷۲	۰	۶۳۵	۹۷۹۰
دانشگاه پیام نور	۰	۱۲۵۴۰	۳۲۰	۰	۴	۱۲۸۶۴
دانشگاه جامع علمی کاربردی	۷۱۷۲	۵۱۰۹	۱۲	۰	۰	۱۲۲۹۳
دانشگاه فرهنگیان	۱۳	۱۰۰۹	۰	۰	۰	۱۰۲۲
دانشگاه فنی و حرفه‌ای	۲۶۰۳	۱۳۰	۰	۰	۰	۲۷۳۳
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	۹۲	۱۴۴۷	۲۸۴	۱۱۵۴	۲۳۰	۳۲۰۷
مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی	۱۹۹۸	۴۱۵۴	۲۴۴	۰	۰	۶۳۹۶
دانشگاه آزاد اسلامی	۲۷۰۱	۱۱۶۸۴	۸۴۵۹	۰	۱۵۶	۲۳۰۰۰
جمع	۱۴۶۴۹	۴۲۴۸۶	۱۱۹۹۱	۱۱۵۴	۱۰۲۵	۷۱۳۰۵

جدول ۴. تعداد دانشجویان برحسب گروه تحصیلی

گروه تحصیلی	علوم انسانی	علوم پایه	علوم پزشکی	فنی و مهندسی	کشاورزی و دامپزشکی	هنر	جمع
تعداد	۳۱۷۳۹	۵۴۴۳	۴۶۶۹	۲۱۱۶۱	۳۲۱۳	۵۰۸۰	۷۱۳۰۵

۱۵. استان سمنان

جدول ۱. تعداد دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی

دستگاه اجرایی	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	دانشکده / آموزشکده فنی و حرفه‌ای	سایر دستگاه‌های اجرایی	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی	دانشگاه پیام نور	دانشگاه جامع علمی کاربردی	دانشگاه فرهنگیان	دانشگاه آزاد اسلامی	جمع
تعداد	۶	۴	۱	۲	۱۰	۹	۲۱	۲	۱۰	۶۵

جدول ۲. تعداد اعضای هیئت علمی به تفکیک مرتبه علمی

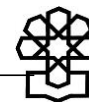
مرتبه	استاد	دانشیار	استادیار	مربی	مربی آموزشیار	جمع
تعداد	۳۶	۱۶۸	۱۰۲۵	۷۸۵	۶	۲۰۲۰

جدول ۳. تعداد دانشجویان بر حسب دوره تحصیلی

دستگاه اجرایی	کاردانی	کارشناسی	کارشناسی ارشد	دکتری حرفه‌ای	دکتری تخصصی	جمع
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	۱۰۶	۲۱۹۷۱	۹۴۱۳	۱۹۷	۱۶۱۷	۳۳۳۰۴
دانشگاه پیام نور	۰	۱۰۰۷۷	۸۵۲	۰	۰	۱۰۹۲۹
دانشگاه جامع علمی کاربردی	۵۴۷۵	۳۲۴۳	۰	۰	۰	۸۷۱۸
دانشگاه فرهنگیان	۰	۷۶۸	۰	۰	۰	۷۶۸
دانشگاه فنی و حرفه‌ای	۲۹۴۹	۱۴۸	۰	۰	۰	۳۰۹۷
سایر دستگاه‌های اجرایی	۰	۲۱۲	۰	۰	۰	۲۱۲
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	۱۵۹	۲۵۵۵	۱۶۹	۹۳۵	۱۰۲	۳۹۲۰
مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی	۵۲۶۰	۸۷۶۱	۶۷۳	۰	۰	۱۴۶۹۴
دانشگاه آزاد اسلامی	۳۶۷۹	۱۳۴۲۸	۱۳۷۸۱	۱۳۰۹	۴۵۸	۳۲۶۵۵
جمع	۱۷۶۲۸	۶۱۱۶۳	۲۴۸۸۸	۲۴۴۱	۲۱۷۷	۱۰۸۲۹۷

جدول ۴. تعداد دانشجویان بر حسب گروه تحصیلی

گروه تحصیلی	علوم انسانی	علوم پایه	علوم پزشکی	فنی و مهندسی	کشاورزی و دامپزشکی	هنر	جمع
تعداد	۴۰۶۳۲	۹۷۰۷	۶۲۳۶	۳۸۸۸۷	۶۵۶۳	۶۲۷۲	۱۰۸۲۹۷

۱۶. استان سیستان و بلوچستان

جدول ۱. تعداد دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی

دستگاه اجرایی	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	دانشکده / آموزشکده فنی و حرفه‌ای	سایر دستگاه‌های اجرایی	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی	دانشگاه پیام نور	دانشگاه جامع علمی کاربردی	دانشگاه فرهنگیان	دانشگاه آزاد اسلامی	جمع
تعداد	۵	۴	۱	۳	۸	۱۰	۳۱	۲	۹	۷۳

جدول ۲. تعداد اعضای هیئت علمی به تفکیک مرتبه علمی

مرتبه	استاد	دانشیار	استادیار	مربی	مربی آموزشیار	جمع
تعداد	۲۸	۱۴۵	۶۳۲	۱۰۱۲	۱۰	۱۸۲۷

جدول ۳. تعداد دانشجویان برحسب دوره تحصیلی

دستگاه اجرایی	کاردانی	کارشناسی	کارشناسی ارشد	دکتری حرفه‌ای	دکتری تخصصی	جمع
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	۱۳۳	۲۵۱۱۱	۵۷۸۸	۳۰۴	۶۹۵	۳۲۰۳۱
دانشگاه پیام نور	۰	۱۷۳۰۸	۱۰۲	۰	۰	۱۷۴۱۰
دانشگاه جامع علمی کاربردی	۱۱۷۱۲	۶۳۴۳	۱۲	۰	۰	۱۸۰۶۷
دانشگاه فرهنگیان	۲۳	۱۹۳۷	۰	۰	۰	۱۹۶۰
دانشگاه فنی و حرفه‌ای	۳۴۳۷	۶۰	۰	۰	۰	۳۴۹۷
سایر دستگاه‌های اجرایی	۰	۱۹۹	۳۹	۰	۰	۲۳۸
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	۲۷۵	۳۴۷۳	۲۳۸	۱۹۸۴	۲۶۹	۶۲۳۹
مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی	۴۵۲	۱۹۰۷	۸۵	۰	۰	۲۴۴۴
دانشگاه آزاد اسلامی	۸۳۸۹	۱۵۰۹۱	۵۲۲۷	۱۷۴	۱۴۸	۲۹۰۲۹
جمع	۲۴۴۲۱	۷۱۴۲۹	۱۱۴۹۱	۲۴۶۲	۱۱۱۲	۱۱۰۹۱۵

جدول ۴. تعداد دانشجویان برحسب گروه تحصیلی

گروه تحصیلی	علوم انسانی	علوم پایه	علوم پزشکی	فنی و مهندسی	کشاورزی و دامپزشکی	هنر	جمع
تعداد	۵۹۸۵۴	۷۳۹۲	۷۵۴۰	۲۳۱۶۹	۸۴۵۷	۴۵۰۳	۱۱۰۹۱۵

۱۷. استان فارس

جدول ۱. تعداد دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی

دستگاه اجرایی	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	دانشکده / آموزشکده فنی و حرفه‌ای	سایر دستگاه‌های اجرایی	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی	دانشگاه پیام نور	دانشگاه جامع علمی کاربردی	دانشگاه فرهنگیان	دانشگاه آزاد اسلامی	جمع
تعداد	۱۴	۱۳	۲	۵	۱۲	۴۰	۴۴	۶	۵۱	۱۸۷

جدول ۲. تعداد اعضای هیئت علمی به تفکیک مرتبه علمی

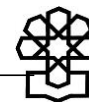
مرتبه	استاد	دانشیار	استادیار	مربی	مربی آموزشیار	جمع
تعداد	۲۴۴	۴۱۲	۱۷۸۰	۱۷۹۸	۵۵	۴۲۸۹

جدول ۳. تعداد دانشجویان بر حسب دوره تحصیلی

دستگاه اجرایی	کاردانی	کارشناسی	کارشناسی ارشد	دکتری حرفه‌ای	دکتری تخصصی	جمع
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	۳۱۴	۱۶۸۰۳	۶۶۲۷	۳۰۶	۲۱۱۵	۲۶۱۶۵
دانشگاه پیام نور	۱	۴۷۸۸۶	۱۷۰۸	۰	۳۵	۴۹۶۳۰
دانشگاه جامع علمی کاربردی	۱۷۶۶۲	۱۱۸۶۴	۷۴	۰	۰	۲۹۶۰۰
دانشگاه فرهنگیان	۰	۳۱۳۳	۰	۰	۰	۳۱۳۳
دانشگاه فنی و حرفه‌ای	۱۱۴۲۴	۱۵۶۴	۰	۰	۰	۱۲۹۸۸
سایر دستگاه‌های اجرایی	۱۳	۳۸۵	۹۵	۰	۰	۴۹۳
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	۲۳۸	۵۵۱۲	۱۴۴۰	۴۳۶۲	۱۵۰۳	۱۳۰۵۵
مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی	۶۱۶۳	۱۲۹۲۵	۲۷۹	۰	۰	۱۹۳۶۷
دانشگاه آزاد اسلامی	۲۵۴۱۹	۶۳۹۶۶	۱۹۷۱۳	۸۶۷	۵۷۷	۱۱۰۵۴۲
جمع	۶۱۳۳۴	۱۶۴۰۳۸	۲۹۹۳۶	۵۵۳۵	۴۲۳۰	۲۶۴۹۷۳

جدول ۴. تعداد دانشجویان بر حسب گروه تحصیلی

گروه تحصیلی	علوم انسانی	علوم پایه	علوم پزشکی	فنی و مهندسی	کشاورزی و دامپزشکی	هنر	جمع
تعداد	۱۰۸۶۱۵	۱۱۹۹۱	۲۰۷۳۱	۹۲۴۱۳	۱۰۴۹۳	۲۰۷۳۰	۲۶۴۹۷۳

جدول ۱. تعداد دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی

دستگاه اجرایی	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	دانشگاه / آموزشگاه فنی و حرفه‌ای	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی	دانشگاه پیام نور	دانشگاه جامع علمی کاربردی	دانشگاه فرهنگیان	دانشگاه آزاد اسلامی	جمع
تعداد	۲	۲	۱	۲۲	۸	۲۳	۲	۸	۶۸

جدول ۲. تعداد اعضای هیئت علمی به تفکیک مرتبه علمی

مرتبه	استاد	دانشیار	استادیار	مربی	مربی آموزشیار	جمع
تعداد	۳۱	۱۴۰	۷۲۳	۶۳۶	۲	۱۵۳۲

جدول ۳. تعداد دانشجویان برحسب دوره تحصیلی

دستگاه اجرایی	کاردانی	کارشناسی	کارشناسی ارشد	دکتري حرفه‌ای	دکتري تخصصی	جمع
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	۱	۵۰۲۵	۱۸۹۰	۰	۲۱۳	۷۱۲۹
دانشگاه پیام نور	۰	۱۳۹۵۱	۶۷۷	۰	۰	۱۴۶۲۸
دانشگاه جامع علمی کاربردی	۸۶۸۵	۵۹۷۶	۲۲	۰	۰	۱۴۶۸۳
دانشگاه فرهنگیان	۰	۱۳۷۷	۰	۰	۰	۱۳۷۷
دانشگاه فنی و حرفه‌ای	۱۹۶۳	۲۲	۰	۰	۰	۱۹۸۵
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	۸۲	۱۴۷۴	۲۳۱	۷۶۴	۲۳۲	۲۷۸۳
مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی	۱۶۳۷۷	۲۲۰۴۶	۲۰۳۲	۰	۰	۴۰۴۵۵
دانشگاه آزاد اسلامی	۵۲۱۲	۲۳۵۰۰	۱۳۸۹۵	۰	۴۱۴	۴۳۰۲۱
جمع	۳۲۳۲۰	۷۳۳۷۱	۱۸۷۴۷	۷۶۴	۸۵۹	۱۲۶۰۶۱

جدول ۴. تعداد دانشجویان برحسب گروه تحصیلی

گروه تحصیلی	علوم انسانی	علوم پایه	علوم پزشکی	فنی و مهندسی	کشاورزی و دامپزشکی	هنر	جمع
تعداد	۵۳۳۶۱	۳۱۷۷	۲۹۳۷	۴۹۶۴۶	۳۳۳۶	۱۳۶۰۴	۱۲۶۰۶۱

۱۹. استان قم

جدول ۱. تعداد دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی

دستگاه اجرایی	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	دانشکده / آموزشکده فنی و حرفه‌ای	سایر دستگاه‌های اجرایی	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی	دانشگاه پیام نور	دانشگاه جامع علمی کاربردی	دانشگاه فرهنگیان	دانشگاه آزاد اسلامی	جمع
تعداد	۵	۲	۴	۱	۱۲	۳	۲۰	۳	۲	۵۲

جدول ۲. تعداد اعضای هیئت علمی به تفکیک مرتبه علمی

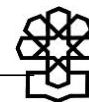
مرتبه	استاد	دانشیار	استادیار	مربی	مربی آموزشیار	جمع
تعداد	۱۷	۹۵	۶۸۸	۳۳۶	۱	۱۱۳۷

جدول ۳. تعداد دانشجویان برحسب دوره تحصیلی

دستگاه اجرایی	کارדانی	کارشناسی	کارشناسی ارشد	دکتری حرفه‌ای	دکتری تخصصی	جمع
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	۰	۸۳۰۵	۸۶۳۶	۰	۷۹۷	۱۷۷۳۸
دانشگاه پیام نور	۰	۱۰۴۸۲	۱۰۱۶	۰	۱۷	۱۱۵۱۵
دانشگاه جامع علمی کاربردی	۶۹۴۱	۳۷۹۸	۰	۰	۰	۱۰۷۳۹
دانشگاه فرهنگیان	۰	۱۵۵۸	۰	۰	۰	۱۵۵۸
دانشگاه فنی و حرفه‌ای	۱۹۴۷	۴۶	۰	۰	۰	۱۹۹۳
سایر دستگاه‌های اجرایی	۰	۱۳۵	۷۲۰	۰	۱۹۶	۱۰۵۱
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	۱۰۰	۱۱۵۲	۲۷	۴۲۷	۲۲	۱۷۲۸
مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی	۲۵۷۶	۱۰۵۸۷	۳۰۲۱	۰	۶۴۲	۱۶۸۲۶
دانشگاه آزاد اسلامی	۱۱۷۰	۶۳۳۱	۲۲۷۷	۲۹۶	۳۰۶	۱۰۳۸۰
جمع	۱۲۷۳۴	۴۲۳۹۴	۱۵۶۹۷	۷۲۳	۱۹۸۰	۷۳۵۲۸

جدول ۴. تعداد دانشجویان برحسب گروه تحصیلی

گروه تحصیلی	علوم انسانی	علوم پایه	علوم پزشکی	فنی و مهندسی	کشاورزی و دامپزشکی	هنر	جمع
تعداد	۴۴۷۲۶	۳۷۲۷	۲۷۴۰	۱۶۳۱۳	۱۵۴۷	۴۴۷۵	۷۳۵۲۸

جدول ۱. تعداد دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی

دستگاه اجرایی	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی	دانشگاه پیام نور	دانشگاه جامع علمی کاربردی	دانشگاه فرهنگیان	دانشگاه آزاد اسلامی	جمع
تعداد	۱	۱	۵	۱۰	۱۸	۲	۷	۴۷

جدول ۲. تعداد اعضای هیئت علمی به تفکیک مرتبه علمی

مرتبه	استاد	دانشیار	استادیار	مربی	مربی آموزشیار	جمع
تعداد	۹	۶۴	۴۵۸	۴۳۰	۵	۹۶۶

جدول ۳. تعداد دانشجویان برحسب دوره تحصیلی

دستگاه اجرایی	کاردانی	کارشناسی	کارشناسی ارشد	دکتری حرفه‌ای	دکتری تخصصی	جمع
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	۰	۶۴۵۴	۲۱۲۳	۰	۲۳۸	۸۸۱۵
دانشگاه پیام نور	۰	۱۶۲۹۸	۴۳۷	۰	۰	۱۶۷۳۵
دانشگاه جامع علمی کاربردی	۷۰۸۸	۵۰۲۳	۰	۰	۰	۱۲۱۱۱
دانشگاه فرهنگیان	۴۲	۲۰۸۲	۰	۰	۰	۲۱۲۴
دانشگاه فنی و حرفه‌ای	۳۰۱۶	۵۲۶	۰	۰	۰	۳۵۴۲
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	۷۲	۱۴۲۲	۱۲۰	۷۱۲	۱۱۴	۲۴۴۰
مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی	۸۷	۱۱۳۱	۰	۰	۰	۱۲۱۸
دانشگاه آزاد اسلامی	۵۶۲۱	۱۱۷۷۵	۵۱۵۰	۴۳۰	۱۴۶	۲۳۱۲۲
جمع	۱۵۹۲۶	۴۴۷۱۱	۷۸۳۰	۱۱۴۲	۴۹۸	۷۰۱۰۷

جدول ۴. تعداد دانشجویان برحسب گروه تحصیلی

گروه تحصیلی	علوم انسانی	علوم پایه	علوم پزشکی	فنی و مهندسی	کشاورزی و دامپزشکی	هنر	جمع
تعداد	۳۵۶۸۴	۳۳۴۵	۲۸۳۲	۱۷۸۷۶	۴۸۹۵	۵۴۷۵	۷۰۱۰۷

۲۱. استان کرمان

جدول ۱. تعداد دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی

جمع	دانشگاه آزاد اسلامی	دانشگاه فرهنگیان	دانشگاه جامع علمی کاربردی	دانشگاه پیام نور	مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	سایر دستگاه‌های اجرایی	دانشکده / آموزشکده فنی و حرفه‌ای	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	دستگاه اجرایی
۱۲۲	۱۸	۲	۳۸	۲۸	۱۳	۴	۱	۱۱	۷	تعداد

جدول ۲. تعداد اعضای هیئت علمی به تفکیک مرتبه علمی

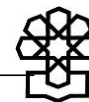
جمع	مربی آموزشیار	مربی	استادیار	دانشیار	استاد	مرتبه
۲۸۰۸	۳۴	۱۱۸۴	۱۲۳۵	۲۳۵	۱۲۰	تعداد

جدول ۳. تعداد دانشجویان بر حسب دوره تحصیلی

جمع	دکتری تخصصی	دکتری حرفه‌ای	کارشناسی ارشد	کارشناسی	کاردانی	دستگاه اجرایی
۲۵۵۶۸	۷۵۵	۲۲۷	۵۰۵۲	۱۸۸۵۷	۶۷۷	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
۳۱۳۱۴	۴	۰	۷۰۸	۳۰۶۰۲	۰	دانشگاه پیام نور
۲۴۶۱۱	۰	۰	۳۲	۹۲۳۵	۱۵۳۴۴	دانشگاه جامع علمی کاربردی
۲۷۲۱	۰	۰	۰	۲۶۷۶	۴۵	دانشگاه فرهنگیان
۱۰۱۰۵	۰	۰	۰	۹۵۳	۹۱۵۲	دانشگاه فنی و حرفه‌ای
۳۴	۰	۰	۰	۳۱	۳	سایر دستگاه‌های اجرایی
۸۹۱۸	۶۳۶	۲۹۳۷	۸۶۱	۴۲۶۱	۲۲۳	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
۱۱۴۱۹	۰	۰	۴۶۵	۷۰۲۲	۳۹۳۲	مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی
۴۷۵۷۵	۳۶۴	۰	۱۷۳۵۰	۲۱۵۸۲	۸۲۷۹	دانشگاه آزاد اسلامی
۱۶۲۲۶۵	۱۷۵۹	۳۱۶۴	۲۴۴۶۸	۹۵۲۱۹	۳۷۶۵۵	جمع

جدول ۴. تعداد دانشجویان بر حسب گروه تحصیلی

جمع	هنر	کشاورزی و دامپزشکی	فنی و مهندسی	علوم پزشکی	علوم پایه	علوم انسانی	گروه تحصیلی
۱۶۲۲۶۵	۹۷۷۷	۱۰۰۳۲	۵۲۱۰۶	۱۰۸۲۷	۹۲۳۵	۷۰۲۸۸	تعداد

جدول ۱. تعداد دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی

دستگاه اجرایی	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	دانشکده / آموزشکده فنی و حرفه‌ای	سایر دستگاه‌های اجرایی	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی	دانشگاه پیام نور	دانشگاه جامع علمی کاربردی	دانشگاه فرهنگیان	دانشگاه آزاد اسلامی	جمع
تعداد	۲	۴	۱	۱	۴	۱۴	۲۰	۳	۱۱	۶۰

جدول ۲. تعداد اعضای هیئت علمی به تفکیک مرتبه علمی

مرتبه	استاد	دانشیار	استادیار	مربی	مربی آموزشیار	جمع
تعداد	۳۴	۱۱۶	۶۳۴	۵۷۳	۹	۱۳۶۶

جدول ۳. تعداد دانشجویان بر حسب دوره تحصیلی

دستگاه اجرایی	کاردانی	کارشناسی	کارشناسی ارشد	دکتری حرفه‌ای	دکتری تخصصی	جمع
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	۰	۱۰۴۲۰	۲۹۹۸	۱۸۱	۵۷۶	۱۴۱۷۵
دانشگاه پیام نور	۰	۲۱۵۱۲	۱۲۵	۰	۰	۲۱۶۳۷
دانشگاه جامع علمی کاربردی	۹۷۹۰	۵۵۳۲	۱۴	۰	۰	۱۵۳۳۶
دانشگاه فرهنگیان	۰	۱۷۷۲	۰	۰	۰	۱۷۷۲
دانشگاه فنی و حرفه‌ای	۴۳۸۳	۵۱۷	۰	۰	۰	۴۹۰۰
سایر دستگاه‌های اجرایی	۰	۱۳۱	۷۹	۰	۰	۲۱۰
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	۹۷	۲۰۴۹	۲۳۷	۱۲۳۴	۳۰۶	۳۹۲۳
مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی	۱۲۵۶	۳۷۶۳	۵۳	۰	۰	۵۰۷۲
دانشگاه آزاد اسلامی	۹۲۰۱	۱۸۱۸۷	۸۲۶۱	۰	۲۰۸	۳۵۸۵۷
جمع	۲۴۷۲۷	۶۳۸۸۳	۱۱۷۶۷	۱۴۱۵	۱۰۹۰	۱۰۲۸۸۲

جدول ۴. تعداد دانشجویان بر حسب گروه تحصیلی

گروه تحصیلی	علوم انسانی	علوم پایه	علوم پزشکی	فنی و مهندسی	کشاورزی و دامپزشکی	هنر	جمع
تعداد	۵۱۶۰۱	۵۳۴۷	۳۸۳۷	۳۰۵۴۱	۴۷۰۵	۶۸۵۱	۱۰۲۸۸۲

۲۳. استان کهگیلویه و بویراحمد

جدول ۱. تعداد دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی

دستگاه اجرایی	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی	دانشگاه پیام نور	دانشگاه جامع علمی کاربردی	دانشگاه فرهنگیان	دانشگاه آزاد اسلامی	جمع
تعداد	۱	۲	۱	۹	۱۲	۲	۷	۳۶

جدول ۲. تعداد اعضای هیئت علمی به تفکیک مرتبه علمی

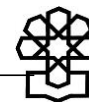
مرتبه	استاد	دانشیار	استادیار	مربی	مربی آموزشیار	جمع
تعداد	۴	۴۴	۳۱۱	۳۵۳	۲	۷۱۴

جدول ۳. تعداد دانشجویان بر حسب دوره تحصیلی

دستگاه اجرایی	کاردانی	کارشناسی	کارشناسی ارشد	دکتری حرفه‌ای	دکتری تخصصی	جمع
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	۱۸۸	۳۹۳۴	۱۱۰۶	۰	۲۰۰	۵۴۲۸
دانشگاه پیام نور	۰	۱۱۵۸۴	۲	۰	۰	۱۱۵۸۶
دانشگاه جامع علمی کاربردی	۷۷۷۳	۴۵۱۳	۰	۰	۰	۱۲۲۸۶
دانشگاه فرهنگیان	۱۶	۱۲۹۷	۰	۰	۰	۱۳۱۳
دانشگاه فنی و حرفه‌ای	۱۹۷۶	۰	۰	۰	۰	۱۹۷۶
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	۶۶	۱۲۵۶	۱۲۱	۴۴۳	۲۴	۱۹۱۰
مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی	۷۴۳	۸۶۲	۰	۰	۰	۱۶۰۵
دانشگاه آزاد اسلامی	۴۴۷۰	۱۰۹۱۵	۶۱۲۲	۰	۱۱۳	۲۱۶۲۰
جمع	۱۵۲۳۲	۳۴۳۶۱	۷۳۵۱	۴۴۳	۳۳۷	۵۷۷۲۴

جدول ۴. تعداد دانشجویان بر حسب گروه تحصیلی

گروه تحصیلی	علوم انسانی	علوم پایه	علوم پزشکی	فنی و مهندسی	کشاورزی و دامپزشکی	هنر	جمع
تعداد	۲۹۰۳۱	۲۳۷۶	۳۲۴۳	۱۸۴۵۲	۲۱۲۴	۲۴۹۸	۵۷۷۲۴

جدول ۱. تعداد دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی

دستگاه اجرایی	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی	دانشگاه پیام نور	دانشگاه جامع علمی کاربردی	دانشگاه فرهنگیان	دانشگاه آزاد اسلامی	جمع
تعداد	۳	۱	۱۴	۱۱	۲۱	۳	۱۵	۷۳

جدول ۲. تعداد اعضای هیئت علمی به تفکیک مرتبه علمی

مرتبه	استاد	دانشیار	استادیار	مربی	مربی آموزشیار	جمع
تعداد	۲۹	۹۹	۵۶۷	۵۶۶	۴	۱۲۶۵

جدول ۳. تعداد دانشجویان بر حسب دوره تحصیلی

دستگاه اجرایی	کاردانی	کارشناسی	کارشناسی ارشد	دکتری حرفه‌ای	دکتری تخصصی	جمع
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	۲۰۲	۷۲۰۷	۱۷۳۲	۰	۵۶۰	۹۷۰۱
دانشگاه پیام نور	۰	۱۴۱۱۷	۱۵۹	۰	۰	۱۴۲۷۶
دانشگاه جامع علمی کاربردی	۹۵۹۸	۵۵۴۵	۰	۰	۰	۱۵۱۴۳
دانشگاه فرهنگیان	۰	۱۶۰۹	۰	۰	۰	۱۶۰۹
دانشگاه فنی و حرفه‌ای	۳۹۸۲	۸۵۷	۰	۰	۰	۴۸۳۹
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	۶	۱۲۰۰	۱۹۷	۶۴۴	۱۱۸	۲۱۶۵
مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی	۲۹۳۵	۸۲۴۶	۶۸۰	۰	۰	۱۱۸۶۱
دانشگاه آزاد اسلامی	۶۹۸۳	۱۵۵۲۸	۸۸۶۲	۰	۲۵۳	۳۱۶۲۶
جمع	۲۳۷۰۶	۵۴۳۰۹	۱۱۶۳۰	۶۴۴	۹۳۱	۹۱۲۲۰

جدول ۴. تعداد دانشجویان بر حسب گروه تحصیلی

گروه تحصیلی	علوم انسانی	علوم پایه	علوم پزشکی	فنی و مهندسی	کشاورزی و دامپزشکی	هنر	جمع
تعداد	۴۶۵۸۵	۳۶۵۵	۳۸۳۲	۲۱۶۹۴	۸۴۲۰	۷۰۳۴	۹۱۲۲۰

۲۵. استان گیلان

جدول ۱. تعداد دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی

دستگاه اجرایی	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	سایر دستگاه‌های اجرایی	مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی	دانشگاه پیام نور	دانشگاه جامع علمی کاربردی	دانشگاه فرهنگیان	دانشگاه آزاد اسلامی	جمع
تعداد	۲	۱	۱	۱۸	۱۷	۳۳	۲	۲۴	۱۰۵

جدول ۲. تعداد اعضای هیئت علمی به تفکیک مرتبه علمی

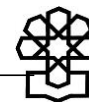
مرتبه	استاد	دانشیار	استادیار	مربی	مربی آموزشیار	جمع
تعداد	۵۱	۱۹۳	۸۱۵	۹۲۰	۱۸	۱۹۹۷

جدول ۳. تعداد دانشجویان برحسب دوره تحصیلی

دستگاه اجرایی	کاردانی	کارشناسی	کارشناسی ارشد	دکتری حرفه‌ای	دکتری تخصصی	جمع
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	۰	۱۰۳۱۳	۵۴۰۷	۰	۹۱۸	۱۶۶۳۸
دانشگاه پیام نور	۰	۲۲۱۳۴	۸۳۳	۰	۰	۲۲۹۶۷
دانشگاه جامع علمی کاربردی	۱۲۰۴۸	۸۷۴۴	۳۸	۰	۰	۲۰۸۳۰
دانشگاه فرهنگیان	۰	۱۷۰۵	۰	۰	۰	۱۷۰۵
دانشگاه فنی و حرفه‌ای	۷۱۱۰	۹۵۰	۰	۰	۰	۸۰۶۰
سایر دستگاه‌های اجرایی	۴	۲۳	۰	۰	۰	۲۷
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	۸۶	۲۱۰۷	۴۰۵	۱۶۴۵	۲۵۵	۴۴۹۸
مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی	۷۱۵۶	۱۴۰۴۴	۹۱۲	۰	۰	۲۲۱۱۲
دانشگاه آزاد اسلامی	۱۳۱۳۷	۲۷۴۵۳	۱۱۲۸۶	۰	۲۵۵	۵۲۱۳۱
جمع	۳۹۵۴۱	۸۷۴۷۳	۱۸۸۸۱	۱۶۴۵	۱۴۲۸	۱۴۸۹۶۸

جدول ۴. تعداد دانشجویان برحسب گروه تحصیلی

گروه تحصیلی	علوم انسانی	علوم پایه	علوم پزشکی	فنی و مهندسی	کشاورزی و دامپزشکی	هنر	جمع
تعداد	۶۸۷۳۳	۷۸۹۰	۶۱۸۵	۴۸۸۵۵	۵۶۵۸	۱۱۶۴۷	۱۴۸۹۶۸

جدول ۱. تعداد دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی

دستگاه اجرایی	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	دانشکده / آموزشکده فنی و حرفه‌ای	سایر دستگاه‌های اجرایی	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی	دانشگاه پیام نور	دانشگاه جامع علمی کاربردی	دانشگاه فرهنگیان	دانشگاه آزاد اسلامی	جمع
تعداد	۲	۵	۱	۱	۵	۹	۳۱	۴	۱۳	۷۱

جدول ۲. تعداد اعضای هیئت علمی به تفکیک مرتبه علمی

مرتبه	استاد	دانشیار	استادیار	مربی	مربی آموزشیار	جمع
تعداد	۸	۶۲	۴۶۸	۶۵۷	۹	۱۲۰۴

جدول ۳. تعداد دانشجویان برحسب دوره تحصیلی

دستگاه اجرایی	کاردانی	کارشناسی	کارشناسی ارشد	دکتری حرفه‌ای	دکتری تخصصی	جمع
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	۵۴	۱۰۸۰۳	۱۶۳۵	۹۷	۴۹۹	۱۲۰۸۸
دانشگاه پیام نور	۰	۲۰۶۴۲	۱۷۹	۰	۰	۲۰۸۲۱
دانشگاه جامع علمی کاربردی	۱۵۵۰۶	۱۰۰۸۵	۰	۰	۰	۲۵۵۹۱
دانشگاه فرهنگیان	۱۵	۲۰۲۹	۰	۰	۰	۲۰۴۴
دانشگاه فنی و حرفه‌ای	۴۶۳۹	۱۰۹	۰	۰	۰	۴۷۴۸
سایر دستگاه‌های اجرایی	۰	۹۴	۰	۰	۰	۹۴
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	۱۱۹	۱۷۷۹	۵۹	۶۵۸	۱۹	۲۶۳۴
مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی	۴۱۴	۲۴۶۰	۰	۰	۰	۲۸۷۴
دانشگاه آزاد اسلامی	۶۹۷۷	۲۰۴۸۰	۹۸۸۱	۱۴۹	۱۳۸	۳۷۶۲۵
جمع	۲۷۷۲۴	۶۸۴۸۱	۱۱۷۵۴	۹۰۴	۶۵۶	۱۰۹۵۱۹

جدول ۴. تعداد دانشجویان برحسب گروه تحصیلی

گروه تحصیلی	علوم انسانی	علوم پایه	علوم پزشکی	فنی و مهندسی	کشاورزی و دامپزشکی	هنر	جمع
تعداد	۵۳۹۴۰	۶۴۷۸	۴۳۶۷	۳۴۱۳۹	۴۷۲۹	۵۸۶۶	۱۰۹۵۱۹

۲۷. استان مازندران

جدول ۱. تعداد دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی

دستگاه اجرایی	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	سایر دستگاه‌های اجرایی	مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی	دانشگاه پیام نور	دانشگاه جامع علمی کاربردی	دانشگاه فرهنگیان	دانشگاه آزاد اسلامی	جمع
تعداد	۸	۲	۳	۴۴	۱۷	۳۸	۷	۲۲	۱۵۲

جدول ۲. تعداد اعضای هیئت علمی به تفکیک مرتبه علمی

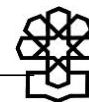
مرتبه	استاد	دانشیار	استادیار	مربی	مربی آموزشیار	جمع
تعداد	۱۳۵	۳۶۵	۱۵۵۰	۱۵۹۶	۲۷	۳۶۷۳

جدول ۳. تعداد دانشجویان برحسب دوره تحصیلی

دستگاه اجرایی	کاردانی	کارشناسی	کارشناسی ارشد	دکتری حرفه‌ای	دکتری تخصصی	جمع
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	۰	۱۶۷۸۴	۵۴۹۵	۰	۱۷۳۲	۲۴۰۱۱
دانشگاه پیام نور	۰	۲۸۷۱۳	۲۱۲۲	۰	۰	۳۰۸۳۵
دانشگاه جامع علمی کاربردی	۱۷۹۵۲	۱۳۰۴۳	۵۸	۰	۰	۳۱۰۵۳
دانشگاه فرهنگیان	۰	۲۶۷۷	۰	۰	۰	۲۶۷۷
دانشگاه فنی و حرفه‌ای	۱۲۲۷۲	۱۵۱۵	۰	۰	۰	۱۳۷۸۷
سایر دستگاه‌های اجرایی	۷	۲۷۶	۸۵	۰	۰	۳۶۸
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	۱۳۳	۴۷۴۱	۶۹۴	۲۸۶۵	۶۸۹	۹۱۲۲
مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی	۱۳۳۳۸	۴۱۸۴۳	۴۸۲۶	۰	۱۳	۶۰۰۲۰
دانشگاه آزاد اسلامی	۱۰۶۶۸	۳۵۳۹۷	۲۵۳۴۵	۱۲۱۲	۳۹۵	۷۳۰۱۷
جمع	۵۴۳۷۰	۱۴۴۹۸۹	۳۸۶۲۵	۴۰۷۷	۲۸۲۹	۲۴۴۸۹۰

جدول ۴. تعداد دانشجویان برحسب گروه تحصیلی

گروه تحصیلی	علوم انسانی	علوم پایه	علوم پزشکی	فنی و مهندسی	کشاورزی و دامپزشکی	هنر	جمع
تعداد	۱۰۷۳۶۷	۱۰۲۶۰	۱۲۸۰۸	۷۶۱۰۶	۱۴۱۱۰	۲۴۲۳۹	۲۴۴۸۹۰

جدول ۱. تعداد دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی

دستگاه اجرایی	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	دانشکده / آموزشکده فنی و حرفه‌ای	سایر دستگاه‌های اجرایی	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی	دانشگاه پیام نور	دانشگاه جامع علمی کاربردی	دانشگاه فرهنگیان	دانشگاه آزاد اسلامی	جمع
تعداد	۴	۴	۱	۲	۱۱	۱۱	۲۳	۲	۱۹	۷۷

جدول ۲. تعداد اعضای هیئت علمی به تفکیک مرتبه علمی

مرتبه	استاد	دانشیار	استادیار	مربی	مربی آموزشی	جمع
تعداد	۱۶	۱۱۰	۷۸۲	۸۴۹	۱۱	۱۷۶۸

جدول ۳. تعداد دانشجویان برحسب دوره تحصیلی

دستگاه اجرایی	کاردانی	کارشناسی	کارشناسی ارشد	دکتری حرفه‌ای	دکتری تخصصی	جمع
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	۸۲	۸۷۶۱	۱۴۷۵	۰	۱۸۹	۱۰۵۰۷
دانشگاه پیام نور	۰	۱۷۹۵۳	۸۰۴	۰	۰	۱۸۷۵۷
دانشگاه جامع علمی کاربردی	۹۱۳۵	۶۷۳۴	۲۰	۰	۰	۱۵۸۸۹
دانشگاه فرهنگیان	۰	۱۴۳۷	۰	۰	۰	۱۴۳۷
دانشگاه فنی و حرفه‌ای	۲۸۸۶	۳۸۲	۰	۰	۰	۳۲۶۸
سایر دستگاه‌های اجرایی	۰	۹۹	۰	۰	۰	۹۹
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	۱۶۶	۲۲۹۶	۱۷۵	۷۱۹	۱۷۹	۳۵۳۵
مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی	۲۶۱۵	۳۹۸۴	۲۰۰	۰	۰	۶۷۹۹
دانشگاه آزاد اسلامی	۷۵۶۲	۲۳۱۱۴	۲۰۸۶۵	۰	۸۵۵	۵۲۳۹۶
جمع	۲۲۴۴۶	۶۴۷۶۰	۲۳۵۳۹	۷۱۹	۱۲۲۳	۱۱۲۶۸۷

جدول ۴. تعداد دانشجویان برحسب گروه تحصیلی

گروه تحصیلی	علوم انسانی	علوم پایه	علوم پزشکی	فنی و مهندسی	کشاورزی و دامپزشکی	هنر	جمع
تعداد	۴۹۷۲۸	۵۹۲۴	۵۲۶۴	۴۱۵۸۵	۳۷۸۱	۶۴۰۵	۱۱۲۶۸۷

۲۹. استان هرمزگان

جدول ۱. تعداد دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی

دستگاه اجرایی	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	دانشکده / آموزشکده فنی و حرفه‌ای	سایر دستگاه‌های اجرایی	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی	دانشگاه پیام نور	دانشگاه جامع علمی کاربردی	دانشگاه فرهنگیان	دانشگاه آزاد اسلامی	جمع
تعداد	۴	۳	۱	۲	۲	۱۴	۲۴	۲	۱۸	۷۰

جدول ۲. تعداد اعضای هیئت علمی به تفکیک مرتبه علمی

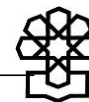
مرتبه	استاد	دانشیار	استادیار	مربی	مربی آموزشی	جمع
تعداد	۱	۲۸	۳۲۸	۴۴۰	۱۳	۸۱۰

جدول ۳. تعداد دانشجویان برحسب دوره تحصیلی

دستگاه اجرایی	کاردانی	کارشناسی	کارشناسی ارشد	دکتری حرفه‌ای	دکتری تخصصی	جمع
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	۰	۴۹۲۵	۳۰۵۴	۰	۶۱۳	۸۵۹۲
دانشگاه پیام نور	۰	۱۶۳۱۸	۱۶۳۶	۰	۱۲	۱۷۹۶۶
دانشگاه جامع علمی کاربردی	۱۲۹۱۷	۶۲۸۶	۰	۰	۰	۱۹۲۰۳
دانشگاه فرهنگیان	۱۲	۱۰۵۵	۰	۰	۰	۱۰۶۷
دانشگاه فنی و حرفه‌ای	۳۰۴۳	۲۷۲	۰	۰	۰	۳۳۱۵
سایر دستگاه‌های اجرایی	۰	۱۱۴	۰	۰	۰	۱۱۴
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	۱۳۶	۱۶۵۲	۵۳۰	۱۹۴۶	۲۵۲	۴۵۱۶
مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی	۲۷	۱۷۴	۰	۰	۰	۲۰۱
دانشگاه آزاد اسلامی	۱۱۸۴۲	۱۶۹۸۵	۱۰۹۹۷	۴۳۱	۳۱۰	۴۰۵۶۵
جمع	۲۷۹۷۷	۴۷۷۸۱	۱۶۲۱۷	۲۳۷۷	۱۱۸۷	۹۵۵۳۹

جدول ۴. تعداد دانشجویان برحسب گروه تحصیلی

گروه تحصیلی	علوم انسانی	علوم پایه	علوم پزشکی	فنی و مهندسی	کشاورزی و دامپزشکی	هنر	جمع
تعداد	۴۹۴۵۲	۳۸۴۸	۵۶۵۵	۲۷۸۴۹	۲۷۳۴	۶۰۰۱	۹۵۵۳۹

جدول ۱. تعداد دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی

دستگاه اجرایی	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	دانشکده / آموزشکده فنی و حرفه‌ای	سایر دستگاه‌های اجرایی	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی	دانشگاه پیام نور	دانشگاه جامع علمی کاربردی	دانشگاه فرهنگیان	دانشگاه آزاد اسلامی	جمع
تعداد	۵	۶	۱	۱	۷	۱۲	۲۵	۲	۱۲	۷۱

جدول ۲. تعداد اعضای هیئت علمی به تفکیک مرتبه علمی

مرتبه	استاد	دانشیار	استادیار	مربی	مربی آموزشیار	جمع
تعداد	۶۳	۱۷۶	۷۳۱	۶۵۲	۱۸	۱۶۴۰

جدول ۳. تعداد دانشجویان بر حسب دوره تحصیلی

دستگاه اجرایی	کاردانی	کارشناسی	کارشناسی ارشد	دکتری حرفه‌ای	دکتری تخصصی	جمع
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	۱۱۶	۱۸۳۵۲	۳۴۴۳	۰	۹۱۲	۲۲۸۲۳
دانشگاه پیام نور	۰	۲۰۳۰۳	۸۶۲	۰	۰	۲۱۱۶۵
دانشگاه جامع علمی کاربردی	۷۱۰۱	۵۶۷۰	۷	۰	۰	۱۲۷۷۸
دانشگاه فرهنگیان	۰	۲۰۰۳	۰	۰	۰	۲۰۰۳
دانشگاه فنی و حرفه‌ای	۴۸۳۳	۲۴۶	۰	۰	۰	۵۰۷۹
سایر دستگاه‌های اجرایی	۰	۱۴۵	۳۶	۰	۰	۱۸۱
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	۱۳۲	۲۵۱۲	۴۸۹	۱۳۳۵	۴۶۱	۴۹۲۹
مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی	۱۷۷۴	۳۰۹۹	۸۶	۰	۰	۴۹۵۹
دانشگاه آزاد اسلامی	۶۳۷۲	۱۳۰۹۷	۸۱۸۳	۰	۲۰۲	۲۷۸۵۴
جمع	۲۰۳۲۸	۶۵۴۲۷	۱۳۱۰۶	۱۳۳۵	۱۵۷۵	۱۰۱۷۷۱

جدول ۴. تعداد دانشجویان بر حسب گروه تحصیلی

گروه تحصیلی	علوم انسانی	علوم پایه	علوم پزشکی	فنی و مهندسی	کشاورزی و دامپزشکی	هنر	جمع
تعداد	۴۵۰۹۶	۷۱۶۹	۶۱۳۷	۲۷۶۸۰	۶۸۶۲	۸۸۲۷	۱۰۱۷۷۱

۳۱. استان یزد

جدول ۱. تعداد دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی

دستگاه اجرایی	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	دانشگاه / آموزشگاه فنی و حرفه ای	سایر دستگاه‌های اجرایی	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی	دانشگاه پیام نور	دانشگاه جامع علمی کاربردی	دانشگاه فرهنگیان	دانشگاه آزاد اسلامی	جمع
تعداد	۳	۹	۱	۱	۳	۹	۲۳	۲	۱۱	۶۲

جدول ۲. تعداد اعضای هیئت علمی به تفکیک مرتبه علمی

مرتبه	استاد	دانشیار	استادیار	مربی	مربی آموزشیار	جمع
تعداد	۴۰	۱۷۶	۷۶۰	۵۷۸	۲۳	۱۵۷۷

جدول ۳. تعداد دانشجویان بر حسب دوره تحصیلی

دستگاه اجرایی	کاردانی	کارشناسی	کارشناسی ارشد	دکتری حرفه‌ای	دکتری تخصصی	جمع
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	۸۱	۱۰۴۰۴	۴۰۶۸	۰	۶۴۵	۱۵۱۹۸
دانشگاه پیام نور	۰	۱۲۲۳۵	۱۴۴۶	۰	۱۶	۱۳۶۹۷
دانشگاه جامع علمی کاربردی	۷۴۹۶	۵۷۰۵	۱۰	۰	۰	۱۳۲۱۱
دانشگاه فرهنگیان	۰	۱۳۲۳	۰	۰	۰	۱۳۲۳
دانشگاه فنی و حرفه‌ای	۹۴۸۸	۱۰۵۷	۰	۰	۰	۱۰۵۴۵
سایر دستگاه‌های اجرایی	۰	۱۷۲	۹۶	۰	۰	۲۶۸
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	۱۲۰	۲۲۸۱	۶۹۰	۱۷۲۷	۴۸۹	۵۳۰۷
مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی	۹۰۹	۵۸۳۱	۸۶۸	۰	۰	۷۶۰۸
دانشگاه آزاد اسلامی	۱۶۵۲	۸۹۵۲	۱۵۶۳۲	۴۷۲	۲۱۱	۲۶۹۱۹
جمع	۱۹۷۴۶	۴۷۹۶۰	۲۲۸۱۰	۲۱۹۹	۱۳۶۱	۹۴۰۷۶

جدول ۴. تعداد دانشجویان بر حسب گروه تحصیلی

گروه تحصیلی	علوم انسانی	علوم پایه	علوم پزشکی	فنی و مهندسی	کشاورزی و دامپزشکی	هنر	جمع
تعداد	۴۲۱۹۴	۵۱۶۴	۶۴۰۴	۲۸۶۴۹	۳۶۰۶	۸۰۵۹	۹۴۰۷۶

منابع و مآخذ

۱. آمار آموزش عالی ایران، ۱۳۹۳-۱۳۹۴، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی.
۲. شورای عالی انقلاب فرهنگی، مصوبات جلسات ۳۸۷ - ۱۳۷۵/۹/۶ و ۶۰۸ - ۱۳۸۶/۴/۱۹.
۳. قانون برنامه پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران.
۴. بررسی بند «الف» ماده (۴۹) قانون برنامه چهارم توسعه کشور، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی.
۵. نرم‌افزار لوح حق، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی.
۶. گزارش دریافتی از معاونت آموزش وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.

مرکز آموزش
مجلس شورای اسلامی

شناسنامه گزارش

شماره مسلسل: ۱۴۸۷۱

عنوان گزارش: با نمایندگان مردم در مجلس دهم ۲۰. آشنایی با بخش آموزش عالی، تحقیقات و فناوری

نام دفتر: مطالعات اجتماعی (گروه آموزش عالی و تحقیقات)

تهیه و تدوین کنندگان: احمد داوری، احمد خدادادی، یوسف زراعت کیش

ناظران علمی: علی اخوان بهبهانی، ایروان مسعودی اصل

متقاضی: کمیسیون آموزش و تحقیقات

ویراستار تخصصی: _____

ویراستار ادبی: _____

واژه‌های کلیدی:

۱. آموزش عالی، تحقیقات و فناوری

۲. سیاستگذاری

۳. چالش‌ها

۴. آمار

تاریخ انتشار: ۱۳۹۵/۳/۱۹